

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENEK

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Duhovna kriza v Nemčiji

Nedavno je nemška vlada otvorila »križarsko vojno proti vsem nezadovoljncem, nergačem in črnoglednikom, proti vsem podtalnim temnim elementom in povzročevalcem slabega razpoloženja« — defetistom bi rekli pri nas — »proti vsem hinavskim krptom, ki s svojim temnim delovanjem izpodkopujejo ugled narodnosocialističnega režima in morijo med ljudstvom zaupanje v blagovest narodnega socializma«. Križarsko vojno vodi dr. Göbbels, propagandni minister nemške vlade sam, in je v tem smislu imel po vsej Nemčiji že nekaj prav poučnih govorov, ki nas morajo zaenkrat prepričati le o tem, da mora biti notranji položaj v Nemčiji skrajno resen, če vlada smatra uporabo najtežje propagandne artilerije za potrebno. V novi Nemčiji obstoja torej neka kriza, ki ni državna, ker narodni socializem trdno drži oblast v rokah, ki tudi ni samo gospodarska, ker so se gospodarske razmere znatno zboljšale, neka kriza, ki jo bomo najbolje imenovali duševno krizo nemškega ljudstva, kriza torej, ki se ne pojavlja na ulicah v četverostopih, marveč, ki se dogaja tiho v dušah in je ni mogoče meriti z navadnimi merili in je tudi ne pobijati z navadnimi sredstvi.

Takšne duševne krize prihajajo, grozeče in strašne, kot čisto naravne reakcije za dobami velike duševne napetosti. Narodni socializem je deset let z bičem hodil gor in dol po Nemčiji, navduševal, bodril, obljubljal in zbičal nemško notranje življenje do take višine napetega pričakovanja, da je postalo popuščanje duševnih sil naravna potreba. Nemška duša potrebuje po tolikih letih navdušenja in navduševanja miru, ker je utrujena. Navdušenje ni normalen pojav duševnega življenja. Vsako navdušenje in vsako navduševanje ima svoje meje. Vsak človek je enkrat sit navijanja in nabijanja, sit vsiljevanja še tako lepih tuzemskih vzorov, kakor je sita zemlja vode, če je je preveč, ali kot umre najlepša cvetlica, če ji prilivamo preveč gnojil. Za to ni čuda, če se pojavlja v Nemčiji vsepovsod duševna izčrpanost in prenasajenost od vsega dolgoletnega gostoličenja in navijanja, posebno, ko se je izkazalo, da so mnogi vzori sedaj razblinjeni v nič in je vsakdanje življenje pokazalo, da je veliki del te dolgoletne duševne napetosti in muke veljal le puhlemu besedičenju.

Göbbelsovi križarji teh duševnih zakonov niso razumeli, kakor jih narodni socializem eplovi v vsem svojem pohodu nikdar ni razumel. Ko se je boril za oblast, je čaral pred nemško ljudstvo z najbolj razpoložljivimi sredstvi, kako gniti je vladajoči sistem, kako kumpirano je vladajoče osebje in da je zadosti samo, da se spremeni »sistem« režima in nadomesti ljudje, pa bo zasijal raj nemškim rodovom. Njegovo pretirano vrednotenje subjektivnih vrtil se sedaj kruto maščuje, ko se mora po spremembi »sistema« in po odgonu starih oblastnikov s težavo boriti proti istim oblastivnim težkočam, ki so ovirale delo demokracije Nemčije. Laž gotovih gesel, ki morda nekaj časa vžigajo med ljudstvom, mora nekega dne na dan, bilo preje, bilo kasneje, in takrat daje ljudstvo, ki je v svojih osebnih nepokvarjenosti, svoj odgovor tem prekupčevalcem njegovega zaupanja. Göbbels in njegovi križarji so te duševne zakone prezrli tudi sedaj. Zagrizeni v resničnost svojega prepričanja, da »se samo slabi ljudje zoperstavljajo narodnosocialističnemu rajcu« mesto da bi razumeli, da je utrujenost nemškega ljudstva le posledica njihovega delovanja, se zadovoljujejo v svoji borbi s tem, da »slabe ljudi«, to se pravi nergače, temne elemente, nezadovoljnce, ali kakor jih že kličejo, polovijo za koncentracijske tabore, ali pa jih drugače iztrebijo. Utrujenost, da ni vzročna posledica pretirane duševne hrane, ki je po vrhu še etično manjvredna, marveč le delo posameznih »temnih elementov«, ki kot »neki agenti črnogledstva« hodijo po Nemčiji in sejejo seme nezaupanja in obupaja; in da je dovelj poloviti in streliti teh par agentov, pa se bo Nemčija zopet zasmejala v sladkem optimizmu.

Nemški propagandni minister je označil kot »ognjišče nergaštva« nemško meščanstvo in seveda tudi območje nekdanje centumske stranke. Proti njim torej je naperil hebelearde narodnega socializma, misleč iz svoje napačne predpostavke, da je treba samo te ukrotiti, pa bo vse v redu. Po našem mnenju se izliva nezadovoljnost in nergaštvo v Nemčiji iz studencev, ki jih nobena križarska vojna ne bo mogla zamašiti. In teh studencev je poleg zgoraj navedene in čisto naravne notranje utrujenosti zelo veliko.

Prvič je velikanski prepad med obljubami, ki so rodila pretirana pričakovanja, in med dejstvi povzročil ne samo v meščanskih in v bivših centumskih krogih toliko razočaranja, da se je prvotna zmagoslavna pianost streznila in vzbudila v Nemčiji ono trezno in preudarno kritičnost, ki smo jo vedno imeli za največjo lastnost nemškega naroda.

Drugič je pogansko poudarjanje čisto bioloških vrednot krvi in plemena, kot da bi bile najvišje vrednote, osupnilo in odbilo vso ono ogromno ljudstvo, ki veruje v ideale, ki so višji od krvi in plemena in segajo v nadnaravo. Nemško ljudstvo je v svoji biti krščansko in se je narodni socializem izkazal kot slabega poznavalca nemškega naroda, ko je mislil, da mu bo kedaj mogel vzeti dobrine krščanstva in jih nadomestiti s puhlim malikovanjem krvi. Narodni socializem je nemško ljudstvo s tem ponižal in se ne sme čuditi danes, če se brez tujih temnih elementov širi po nemških dušah »nergastvo«, ki je pa v resnici zdrav odpor krščanskega človeka proti zablodam nacionalističnega malikovanja.

Tretjič je hudo misliti, da se ne bi narod, ki je zrasel v svobodi, v strogi disciplini sicer,

Španski socialisti netijo revolucijo

Agrarni nemiri in krvavi spopadi

Madrid, 7. junija.

Dočim se generalna stavka, ki so jo proglasili socialisti, vsled energičnih ukrepov do 5. t. m. ni izrodila v nobene nereda, pa je prišlo 6. t. m. do več krvavih spopadov v mnogih provincah, zlasti v Andaluziji in Estremanduri. Do sedaj je znano, da je v spopadih med kmetijskimi delavci in orožniki bilo ubitih 8 oseb, veliko pa težko ranjenih. V vasi Torre Perigili blizu Jeana so se kmetijski delavci polastili vasi, v kateri so več ur gospodarili. Oboroženi s kmetijskim orodjem, deloma pa tudi z revolverji, so napadli občinsko hišo, ranili enega uradnika in enega orožnika ter razobesili rdečo zastavo. Ranjen je bil tudi neki mali posestnik, ki so ga v težkem stanju morali prepeljati v bližnjo bolnišnico. Ponekod so delavci zažgali tudi gospodarska poslopja. V pokrajini Haen stavka 300 poljskih delavcev, ki so napadli posestvo nekega veleposelnika. Ubili so lastnika in njegovega sina, nato pa so zažgali poslopje. Podobni incidenti so se zgodili tudi drugod.

Neznanci ubili generala Berenguera

Neredom stavkujočih agrarnih delavcev se je pridružil še huji slučaj. Neznanci so ubili v San Sebastianu generala Berenguera, brata zadnjega

min. predsednika za vlade kralja Alfonza XIII. Vse kaže, da je bil atentat namenjen le-temu, ne pa generalu. Morilci v mraku niso mogli dobro spoznati svoje žrtve in so ubili brata. Bivši ministriški predsednik je bil tisti čas v notranjosti poslopja. Morilci so pobegnili in jih dosejati še niso našli.

Vladni krogi smatrajo umor generala Fernanda Berenguera poleg stavke poljskega delavstva in neprestanih glasov o pripravi desnice za prekrat kot znak, da se je položaj zelo poslabšal. Zaradi tega je morala vlada izdati nove varnostne ukrepe.

Socialisti iščejo pretveze v monarhistih

Nemire je aranžirala socialistična stranka, ki se ne more pomiriti s tem, da ni več na vladi in ki hoče strmoglaviti zmerno liberalno vlado, a katero sodeluje najmočnejša stranka parlamenta pod vodstvom katoličana Gil Roblesa. Socialistična stranka hudo hujska zoper generale oziroma častnike armade, češ, da so »v zvezi s klerikalci« in njihovo glasilo »El Socialista« je priobčilo članek, v katerem trdi, da so monarhisti zamilili zaroto, da odstranijo predsednika republike Zamoro in na njegovo mesto postavijo Lerrouxa. Lerroux je to bedasto

izmišljotino seveda takoj demantiral. Tudi vlada je oficijelno demantirala, da bi obstojala kakšna monarhistična zarota, kateri naj bi stal na čelu general Carrasco, kakor je pisal »El Socialista«.

V resnici se oborožujejo socialisti

Pač pa se je doznalo, da je socialnodemokratska stranka svoje pristaše močno oborožila. Policija od večerajšnjega dne naprej vrši številne hišne preiskave. Doselej je našla v neki trgovini s steklom, ki leži v delavski četrti Madrida, 1000 revolverjev najnovejše konstrukcije in ogromno množino municije.

Povrh še spor s Katalonijo

V Madridu vlada velik nemir zaradi dogodbkov v državi. Po ulicah govore o desničarski zaroti. Veliko skrb zadaje vladi tudi spor s katalonsko avtonomno vlado, ki se noče ukloniti radi neke razsode upravnega sodišča v Madridu in izjavlja, da bo pravice Katalonije branila z orožjem v roki. Katalonska vlada, ki je antikatališka, podpihuje tudi levičarske puščice v Španiji. Raznesla se je tudi vest, da bo španska vlada odstopila, kar pa je sam predsednik vlade demantiral.

Ali bo razorožitvena konferenca zaspala - ali se bo dosegel sporazum z Nemčijo?

Ženeva, 7. junija. b. Jutri opoldne se sestane k seji predsedstvo razorožitvene konference. Danes, 24. ur pred to sejo, je položaj še vedno popolnoma nejasen. Vendar pa se v krogih francoske delegacije opaža gotov optimizem in zadovoljstvo, zlasti se po snočnem sestanku med francoskim zunanjim ministrom Barthoujem in nemškim pooblaščenecem Lerchnerjem. Po tem sestanku je bila strogo tajna konferenca v tajniški sobi ameriškega delegata Normana Dawisa, katere sta so od ameriške strani udeležila Norman Dawis in ameriški veleposlanik v Bernu Wilson, od francoske strani Barthou in francoski delegat na razorožitveni konferenci Masielli, od strani Velike Britanije pa sta bila navzoča lord Eden in še en član.

Barthou je poudaril, da je v teku razgovora z nemškim pooblaščenecem Lerchnerjem dobil vtis, da je Nemčija pripravljena, da se pogaja za povratek v Ženevo. V tem miru nadaljuje francoski poslanik v Berlinu François Poncet svoje delo in se trudi, da pridobi Nemčijo, da sprejme Litvinov predlog o vzajemni pomoči.

Komentarji jutranjega francoskega tiska se polni novih nad in zlasti vidno poudarjajo dobro voljo francoske delegacije na razorožitveni konferenci. Vsi listi smatrajo sestanek med zunanjim ministrom Barthoujem in nemškim pooblaščenecem Lerchnerjem kot razveseljujoč dogodek. Dopsnik agencije »Radio« je mnenja, da je po sporazumu v saarskem vprašanju prišel psihološki trenutek za odstranitev nasprotstev med Nemčijo in Francijo.

Čisto drugače pa preoajajo položaj angleški listi, pa tudi znani francoski novinar Pertinax. V »Daily Expressu« poroča Pertinax iz Ženeve, da odputuje francoski zunanji minister Barthou v petek iz Ženeve in da se ne bo kmalu vrnil nazaj.

Po njegovem odhodu ne preostane nič drugega, kakor da se pusti konferenco mirno zaspati. Fiasco se bo seveda skušal pokriti z izvolitvijo odborov.

Italija — tako poročajo angleški listi — se je do zadnjega trenutka zavzemala za sporazum, odsej pa bo posvetila vso svojo pozornost varnosti države in bo skrbno pazila, kdaj se bo pričelo tekmovalje v oboroževanju.

ki si jo je pa svobodno izobličil, naveličal duševnega suženjstva, v katerega je vklestil sodanji narodnosocialistični režim, ko je istosmerilno delovanje svobodnega razuma. Da bi bil dr. Leyev »Herdergeruche« (čredni vonj) nemškega plemena res najvišji in najbolj plemenita vrednota, tega po pijanosti prvih dni narodne revolucije danes vendar ne bo sprejel noben nemški izobražen človek, ki ve ceniti dostojanstvo človeške osebnosti in ki noče pozabiti, da kulturni napredek vseh, in tudi nemškega naroda, ni delo »črednih gonov«, marveč zaklad, ki so ga zbrali posamezni duhovi v neoviranem, svobodnem izrabljanju svojih duševnih sposobnosti. Ali so to »temni elementi in nergači, ki jih je treba poslati v koncentracijske tabore? Njihova opozicija ni naperjena proti disciplini, marveč proti oblikam in sredstvom, s katerimi narodni socializem hoče vpeljati »kulturno izravnanoost«, ki pa v resnici ni nič drugega kot brezkulturnost.

Duševne krize so v življenju narodov nevarne. S križarskimi vojnami se ne odstranjujejo, ker se odtegujejo območju državne oblasti in njenih zakonov. Duševne krize ozdravljajo samo ljubezen, resnica in svoboda. Nemški državniki se tega recepta dozda niso držali.

Vsi se oborožujejo

Ženeva, 7. junija. Med tem, ko še ni znano, ali bo razorožitvena konferenca imela kakšen rezultat ali ne, se v vseh državah nadaljuje oboroževanje v najintenzivnejši meri. O Nemčiji smo že poročali, kako silno se oborožuje in kako zanjo baje delajo tudi tovarne v Angliji in Ameriki. Da Italija za tem ne zaostaja, o tem ni dvoma. Angleški parlament je za oboroževanje nedavno dovolil velike vsote. Isto velja za Ameriko in Japonsko in posebno močno se oborožuje Rusija. Turčija hoče zgraditi kar novo mornarico. Kar se tiče Francije, je vojni odsek parlamenta sprejel zakonski načrt vlade, s katerim se dovoljujejo za armado dodatni krediti v višini 3 milijard in 120 milijonov frankov, ki se bodo dobili po posebnem posojilu, katero se bo v kratkih rokih amortiziralo. Proti so glasovali samo socialisti in komunisti. Od te vsote bo odpadlo na mornarico 595 milijonov za podzemne rezervoare nafte, 190 milijonov za hidroavione in 80 milijonov za obrežne utrdbe severne afriške obale, obale ob Sredozemskem morju, oto-

Državni preobrat v Litvi Vlada je zaenkrat še gospodar položaja

Kovno, 7. jun. b. Ponoči se je izvršil v Litvi vojaški preobrat in sicer so ga izvršili pristaši bivšega predsednika vlade Voldemarasa. Voldemaras je pobegnil iz mesta svojega prebivališča Platelia v bližini Kovna in se postavil na čelo vstave. Vstasi so ga takoj izvolili za vojaškega diktatorja in predsednika vlade. Voldemaras se nahaja, tako se trdi, v nekem poslopju litovskega generalnega štaba. Revolucionarji so zahtevali od predsednika vlade Smetone, da ostopi in mu poteče tozadevni ultimatum nocoj. Medtem pa je sedanji predsednik vlade Smetone ultimatum odbil, istotako pa tudi vsaka pogajanja z vstasi. Trdi se, da je vladi zveštim četam uspelo v boju poraziti revolucionarje,

Madžari sami niso zadovoljni s korakom svoje vlade

Budimpešta, 7. junija. AA. Razočaranje madžarskih krogov zaradi neuspeha madžarskega koraka pri Društvu narodov proti Jugoslaviji je odjeknilo tudi v parlamentu. Na snočnji seji je posl. M. Palavicini govoril o madžarski pritožbi proti Jugoslaviji in očital vladi, da ni objavila pritožbe, preden jo je izročila Društvu narodov. Zato smatra, da pritožba ni bila izročena v pravem času. Sicer pa je zdaj jasno, je dejal govornik dalje, da je šlo samo za upravno vprašanje. Ta bi se bila dala rešiti enostavneje in na boljši način.

Govor posl. Palavicinija je zbornica poslušala z velikim zanimanjem. Pravosodni minister Lazar je v imenu vlade odgovoril poslancu Palaviciniju, da korak madžarske vlade v Ženevi ni bil upravne narave.

Madžarska želi dobrih odnosov z nami

Budimpešta, 7. junija. b. Tibor Eckhard, ki je na zadnjem zasedanju Zveze narodov zastopal Madžarsko, je napisal danes v »Pester Lloyd« članek, v katerem izraža nado, da se bo madžarsko-jugoslovanski spor v kratkem ugodno rešil. Jugoslovanska vlada je pred Zvezo narodov izjavila, da je pripravljena v direktnih pogajanjih odstraniti

tako da bi po tej vesti zaenkrat bila vlada gospodar položaja.

Kovno, 7. junija. p. Vesti, ki prihajajo iz Kovna, ne soglašajo med seboj. Po eni verziji je del armade za Voldemarasa, in to pred vsem letalstvo in oddelki tankov, ostali deli vojske pa se še niso odločili niti za eno niti za drugo stran. Kaže pa, da niso proti Voldemarasi. Vsekakor bo treba počakati na nova poročila. Palačo drž. predsednika straži vojaštvo in v splošnem pravijo uradna poročila, da vlada že mir. Vsekakor je pričakovati že jutri velikih sprememb v vladi. Po eni verziji je bivši diktator Voldemaras zaprt, vendar uradno ni mogoče dobiti potrdila te vesti.

vsa nesoglasja, kar bo zelo koristno za madžarske dvolastnike. Madžarska vlada je vedno želela dobre odnose z Jugoslavijo in temu tudi ni ničesar napoti.

Vladna kriza v Belgiji

Bruxelles, 7. junija. Dne 6. t. m. je vlada de Brocquevillea v zbornici dobila nenadoma nezaučeno. Nezaupnico so povzročili socialisti, ki so vladno večino liberalcev in katolikov razcepili. Zato je vlada sklenila, da poda demisijo. Demisija je prišla v zelo neugodnem času, ko je treba uravnovesiti močno pasivni proračun in ko se proučuje zakonski načrt deflacije, ki naj bi poživil lokalne finance.

Reforma ustave v Romuniji

Bukarešta, 7. junija. c. Kralj Karel II. je izrazil željo, da bi se izvedla reforma ustave, po kateri bi se zmanjšalo število senatorjev in poslancev in velikih županstev ter poenostavila uprava. Kralj je naročil Tatarescu, da se pogaja z vsemi opozicijskimi strankami o reformi ustave. Baje so vse stranke načelno pristale na reformo ustave in bo zato v jeseni sestavljena koalicijska vlada iz vseh strank.

Mnogo novega in zanimivega boste videli na ljubljanskem velesejmu
Obiščite velesejem!
Traja do vključno 10. junija.
Polovična voznina!

Suša in draginja

V Rusiji se je kruh podražil za trikrat

Moskva, 7. junija. Zaradi suše bo letošnja žetev v Sovjetski Rusiji najmanj za eno tretjino slabša od lanske. Sedaj so se podražila mnoga živila, tako moka, sladkor, rž, najhuje pa kruh, kojega cena se je potrojila. Sovjet ljudskih komisarjev je sklenil, da se ima odslej kruh, ki se dobiva na karte in ki je doslej veljal 20 kopejk, prodajati za 60 kopejk. Ponekod je vsled te ogromne podražitve kruh iz svobodne prodaje popolnoma izginil. GPU je izdala odredbo, da bo nastopala z drakonskimi odredbami proti tistim, ki bodo izrabljali to v spekulacijske namene.

Osnovne vodstvo Komsomola, to je komunistične mladinske organizacije, je izdalo manifest, v katerem poziva vse svoje člane, da z vsemi silami pomagajo pri letošnji žetvi in da skrbno pazijo, da ne bo nihče pridržal zase žita, namenjenega za državo. Mladi komunisti se ne smejo pomisljati, da s poznajo oblasti svoje lastne strah, ako bi ti uganjali defetizem in sabotažo. Iz tega se razvidi, da bo vprašanje prehrane letos v Rusiji delalo ne male težave.

V Avstriji bombe pokažjo naprej

Dunaj, 7. junija. b. Snoči so neznani zločinci vrgli v električni transformator v Floridsdorfu bombo, ki je eksplodirala in popolnoma razrušila napravo.

Salzburg, 7. junija. b. Včeraj je na igrišču gimnastičnega društva nastala eksplozija, ki je hudo poškodovala tribune.

Innsbruck, 7. junija. b. Na nemško-avstrijski meji pri Möggersu so streljali z nemškega ozemlja na avstrijsko patroljo, ki je bila od-

Kulturni boj v Nemčiji vedno ostrejši

München, 7. jun. TG. Danes je bavarsko notranje ministrstvo prepovedalo nadaljnje predvajanje velikih filmov, ki ga je priredila katoliška filmska družba in ki kaže Vatikansko mesto in njegove znamenitosti. Predstava je bila prepovedana po dveh predvajanjih.

Borba državnih silec proti kardinalu Faulhaberju se nadaljuje. Sicer je kardinal v eni svojih pritožb uspel, ko je osrednja vlada v Berlinu dala nalog oblastem v Badenu, da naj dovolijo svobodno razprodajo pet kardinalovih adventnih govorov. (Pred tremi meseci so hitlerjevci vrgli v katoliško knjigarno in pridige razcefrali, nakar je oblast nadaljno razprodajo prepovedala. Op. ur.) Toda ta uspeh je takoj zatemnili policijska odredba, s katero je za tri mesece ukinjen katoliški dnevnik »Bayerischer Anzeiger«, ki je izhajal v Regensburgu. Kot razlog navaja policija, da je ta katoliški list ponatisnil pridigo kardinala Faulhaberja od decembra 1924 in da ne gre, da bi ponatisnili deset let stare govore z močnimi črkami. Konfiscirani list je bil preje glasilo bavarske ljudske stranke in je po razpustu stranke postal glasilo Katoliške akcije. V katoliških krogih izjavljajo, da ni verjetno, da bi list po treh mesecih začel znova izhajati.

Katoliški Pasaarci proti Hitlerjevi Nemčiji

Saarbrücken, 7. jun. Z. Katoliški dnevnik v Pasaarju »Die Neue Saar-Post« objavila danes uvodnik, v katerem se nahaja tudi sledeči poglas na pasaarsko ljudstvo: »Mi se hočemo boriti za naš krščansko-socialni in nemški program na sedaj zadnjem prostoru nemške domovine, ki je ostal še svoboden. Mi se borimo proti vsakemu protinemškemu terorizmu, ker smo Nemci in hočemo nemški ostati. Borimo se proti temu, da bi naša mala domovina padla pod kakšno tujo državo. A borimo se tudi proti zaslužjenju nemškega delavstva. Mi nikakor ne želimo, da bi naša ožja domovina pršla pod sedanjim Nemčijo, niti, da bi naše nemško ljudstvo padlo pod narodni socializem. Iz teh razlogov odklanjamo predlog, da naj se Pasaarji pridruži tretji narodnosocialistični državi. Mi smo za krščanski germanizem, a smo proti rjavemu poganstvu!«

Anglija proti utrditvi Dardanel

Istanbul, 7. jun. b. Pod predsedstvom ministrskega predsednika Izmetla paše je bila snoči seja vlade, na kateri se je razpravljalo o angleškem stališču glede na ponovno utrditev Dardanel. Na seji so zelo obžalovali, da je Anglija zavzela odklonilno stališče proti ponovni utrdbi Bosporskega zaliva, kakor to želi Turčija.

Poslabšanje anglo-ruskih odnošajev

London, 7. jun. b. Iz Moskve se poroča, da je sovjetska vlada zaradi poslabšanja rusko-angleških odnosov sporočila angleškemu veleposlaniku v Moskvi, da je iz tehničnih razlogov prisiljena, da se nedolgo časa odloži podpis sporazuma o likvidaciji Lena Gold Field spora.

Iz diplomatskega sveta

Istanbul, 7. junija. b. Turška vlada je obveščena iz Moskve, da je bivši podkomisar za zunanje posle Karahan postavljen za poslanca v Ankari na mesto dosedanjega poslanika Žurica, ki je imenovan za poslanika v Berlinu.

Španija in konkordat

Rim, 7. junija. TG. Španski zunanji minister in posebni odposlanec španske vlade za pogajanja za konkordat med Vatikanom in Španijo, Pita Romero, je prisel v Rim in se je predstavil državljemu tajniku kardinalu Pacelliju. Pita Romero ima dve nalogi: da vzpostavi redne diplomatske odnose med Španijo in sv. Stolicjo, ki jih je revolucija prekinila, in 2. da pripravlja nov konkordat, ker je prejšnjega revolucionarna vlada odpovedala. Ker bodo pogajanja za konkordat težavna in dolgorajna, je Pita Romero sporazumno z vatikanskim državnim tajnikom mnenja, da je najbolje, da se za enkrat sklene samo »modus vivendi«, ki naj traja, dokler ne bo uveden ali stari konkordat, ali pa sklenjen novi. Pita Romero je bil sprejet tudi od Mussolinija.

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivo. Temperatura čez dan višja.

Zagrebska vremenska napoved: Nestalno, lokalne nevihte še vedno niso izključene, vetrovno, vreme se bo počasi zboljšalo.

V Ameriki

Washington, 7. junija. AA. Letošnji letni pridelek bo najslabši v zadnjih 25 letih. Predsednik Roosevelt je napovedal, da bo treba zaradi suše zaklati več milijonov glav živine.

V Bolgariji

Sofija, 7. junija. c. Bolgarska vlada je prepovedala ves izvoz žitaric in sena zaradi slabe letine. Izvažati se sme samo slama.

V Tunisu

Tunis, 7. junija. Tukaj kaže termometer 40 stopen Celzija v senci in celo ob 2 ponoči kaže 32 stopen. V južnem Tunisu pa so konstatirali celo 49 stopen Celzija v senci.

Na Irskem

Dublin, 7. junija. Tudi na Irskem vlada huda suša. Minister O'Kelly je izdal naredbo glede štednje z vodo. Živina poginja vsled pomanjkanja vode.

daljena od meje 200 m. Pri tej priliki so napadali hudo ranili člana Heimwehra Moosmanna, ki ima več ran. Prepeljali so ga v bolnišnico. Slučaj bosta preiskala en avstrijski in en nemški častnik.

Linz, 7. junija. b. V predmestju Linza so neznanci vrgli bombo v stanovanje nekega Heimwehrova. Eksplozija je storila veliko materialno škodo.

Konferenca o gospodarski krizi

Belgrad, 7. jun. m. Včeraj je pričela zasedati tukaj konferenca zastopnikov gospodarskih zbornic iz vse države o ukrepih, ki bi jih bilo treba storiti za izboljšanje gospodarskega stanja v državi in predvsem za doseg boljših cen za kmetijske pridelke. Konferenca bo zasedala več dni in bo končno o vseh vprašanjih izdelala podroben referat in ga predložila vladi.

Belgrad, 7. junija. m. Za dom slepih kralja Aleksandra I. ki se bo v najkrajšem času pričel graditi v Zemunu mesto dosedanjih starih zgradb, ki ne odgovarjajo svojemu namenu, je Nj. Vel. kralj podaril 100.000 Din. V novem domu bodo slepci našli dosmrtno zavetišče.

Belgrad, 7. junija. m. Tukajšnje okrožno sodišče je dovolilo vsem trem obtožencem v zadevi samoumora ravnatelja »Assicurazioni Generali« Marjanovića, da se lahko branijo iz svobode.

Ljubljana, 7. junija. b. Nocoj se je vrnil iz Amerike in potoval skozi Ljubljano v Belgrad na poslanik v Washingtonu g. dr. Leonid Pitamic. Belgrad, 7. jun. m. Z odlokom pravosodnega ministra je prenešen Franjo Hafner, sodni pristav 8. pol. skup. iz okraj. sodišča v Slouu na okraj. sodišče v Ljubuskem. — Prometni minister je sprejel ostavko, ki jo je podal na državno službo Stana Borštnar, knjigovodkinja podruž. Poštne hranilnice v Ljubljani.

Belgrad, 7. junija. Pri tobačni tovarni v Ljubljani je imenovan g. Zvonimir Barbijani, dozdaj nadzornik v Zagrebu. — Napredovanje je za asistenta drž. splošne bolnišnice v Ljubljani v 6. skup. dr. Ljudevit Merčun. — Za asistenta drž. bolnišnice v Ljubljani v 7. skup. je imenovana dr. Marija Kačar-Kolar.

Nov stratosterski polet

Moskva, 7. jun. k. Sovjeti pripravljajo tretji polet v stratostrof. Iz svile je zgrajen že velik balon, ki se bo lahko dvignil 25.000 m visoko. Start se bo izvršil koncem tega meseca. Prihodnji teden poleti namreč v stratostrof Belgijec Cossins in Rusi čakajo sedaj njegovega poročila, ker hočejo nato rekord posekati.

Proti 40 urnemu tedniku

Pariz, 7. junija. AA. Iz Zeneve poročajo, da je mednarodna konferenca za delo začela razpravljati o 40urnem tedniku. Zastopnik delodajalcev Ersted je naglašal, da bi 40 urni tednik dovedel do višjih cen življenjskih potrebščin, da bi povzročil znižanje mezd, uveljavil stroje in pospešil racionalizacijo itd. Zato so delegati delodajalcev proti temu predlogu.

Strašen vihar na Koreji

Tokio, 7. junija. TG. Strašen vihar, ki je divjal pretekli teden na Koreji, kjer so doslej našli 50 trupel ponesrečencev in kjer je izgubilo življenje nad 100 ribičev, je sedaj ponovno obiskal ta polotok. Silovit vihar, ki je pridrival nad Korejo, je ponovno odnesel in razbil 167 ribiških čolnov, pri čemer se je potopilo 900 ribičev.

Veliko tonilmsko podjetje v Italiji

Budimpešta, 7. jun. k. V tukajšnjih umetniških krogih se je razširila vest, da je prišlo do ustanovitve velikega tonilmskega podjetja v Italiji, ki ga bosta vodila znani režiser Max Reinhardt in svetovnoznani glasbenik Arturo Toscanini. Max Reinhardt bi vodil dramatični del, Toscanini pa glasbenega. Na ta način bi se doseglo, da bi se Toscanini pomiril s fašizmom.

Žrtve modernega prometa

Berlin, 7. junija. p. Prihodnji teden prirede v Nemčiji »teden prometne vzgoje«. Skozi ves teden se bodo morali pešci najstrožje držati policijskih navodil ter bodo obično kaznovani, če se jih ne bodo držali. Po uradnih poročilih je iz statistike prometnih nesreč razvidno, da so lani prometne nesreče zahtevale v vsej Nemčiji okoli 8000 mrtvih, nad 70.000 ranjenih in škoda je bilo nad 250 milijonov mark.

Sprejem Čeljuskincev

Vladivostok, 7. jun. p. Danes so z ledolomcem »Krasin« prispeli v Vladivostok vsi člani »Čeljuskinov« posadke ter junaški reševalci. Desettisočgla množica je sprejela ladjo in je bilo vse mesto v zastavi. Zlasti navdušeno je množica pozdravljala junaške letalce, ki so rešili Čeljuskinca.

Dalekosežna preosnova sovjetskega šolstva

Varšava, 8. junija.

Zadnje dni je sovjetska vlada in vodstvo komunistične stranke izdalo več naredb, ki v bistvu pomenjajo popolno preobnovo dosedanjega komunističnega šolstva. »Preobremenitev učencev s politično snovjo« je v šolstvu ustvarila tako nevzdržne razmere, da je bil centralni komite komunistične stranke prisiljen, da nemudoma energično posreduje. Osrednji odbor stranke je ugotovil, da so otroci s predelavo sklepov zadnjega strankarskega kongresa, kakor tudi z vprašanji o marksistični teoriji tako zelo preobremenjeni, da škoduje tako razvoju otroka, kakor tudi splošnemu pouku. Otroci med 8. in 12. letom so bili prisiljeni, da odgovarjajo na čisto abstraktna vprašanja tako, da jim je bilo vzeto vsako veselje se sploh pečati s katerimikoli problemi javnega življenja, posebej še z vprašanji socialistične gospodarske politike. Osrednji odbor ugotavlja, da se sovjetski otroci v najvažnejših problemih mučijo z dolgotrajnimi abstraktnimi šablonami. Zato je vodstvo stranke ukazalo, naj se s predelavo marksističnih nauk v ljudski šoli nemudoma preneha. Tudi tako imenovani komunistični pionirji, najnižja stopnja komunistične organizacije v sovjetski državi, se poslej ne bo več pečala z marksizmom in leninizmom.

Ta »izgon marksizma iz ljudske šole« je sovjetski vladi dal priliko, da s soglasju s Stalinom izda še druge izredne vedne šolske reforme. Nova naredba ustvarja tri enotne šolske tipe in sicer ljudsko šolo, potem tako zvano nepopolno srednjo šolo in končno srednjo šolo. Ljudska šola obsega 4 razrede, nepopolna srednja šola 7 in srednja šola 10 razredov. Dosedanja označba »šolska skupina« se opusti in se nadomesti s starim predrevolucijskim imenom »šolski razred«. Voditelj šole se bo kot v starih časih poslej imenoval direktor. — Absolutni nepopolne srednje šole se morejo vpisati na tehniko, absolutni polne srednje šole pa na druge fakultete. Za ravnatelje ljudske šole se smejo imenovati le absolutne pedagogične tehnike (učiteljska), ki so vsaj 3 leta v učiteljski praksi. Direktorji srednjih šol pa morajo imeti vseučiliško izobrazbo.

Istočasno s to važno naredbo je bil izdan tudi zakon, s katerim se v sovjetski šoli reformira pouk zgodovine in zemljepisja. Sovjetski tisk mora od-

krito priznavati, da se je mesto zgodovine dosedaj poučevala abstraktna sociologija. Otroci se niso učili ne dejstev, ne letnic, ampak le neko socialno gospodarsko shemo. Tako so otroci lahko marsikaj zvedeli o kmetijskih nemirih pod vladjo Katarine Velike, toda nihče jim ni povedal kaj o osebnosti same carice. Nova naredba polaga največjo važnost na podajanje najvažnejših zgodovinskih dogodkov v strogi kronološki vrsti z istočasnimi osvetljenjem pomembnih osebnosti.

Še bolj pomenjkljiv pa je bil dosedaj pouk zemljepisja v sovjetskih šolah. Organ prosvetnega komisarija piše, da je večina otrok na vprašanje »katero državo obdajajo Rusijo« odgovorila »kapitalistične države«, ne da bi sploh vedela za njeno imena. O Angliji so otroci slišali samo toliko, da tam kapitalisti zatirajo delavce. Potem so nekaj slišali o osvobodilnem boju Grönlandije. Toda nihče ni vedel naštetati ne ene reke, ne enega morja in ne ene gore v Evropi. V tem oziru bo sedaj uvedena precejšnja reforma in sicer mislijo zaenkrat uvesti v šole zemljepisne čitanke z zanimivimi potopisi.

Končno hočejo sovjeti v svojih šolah pospešiti pouk tujih jezikov. Dosedaj je pouk tujih jezikov v ruskem učnem načrtu zavzel le 8,8% učnega časa, v primeru z 21% v Švici, 25% na Angleškem in 26,7% v Franciji. Pokazalo se je, da abiturienti v Rusiji v resnici ne znajo nobenega tujega jezika. Poslej bo mogel biti sprejet na univerzo le dijak, ki poleg rusine obvlada vsaj še en tuj jezik.

Vse te odredbe kažejo, da je Kreml uvidel katastrofalne posledice dosedanje marksistično-komunistične šolske politike, seveda ne pristočno, temveč pod pritiskom poraznih dejstev. Ako bo nova šolska reforma imela uspeh, je danes težko povedati. Kajti sedanje stanje je bila posledica konsekvence izvedenega marksističnega vplivanja od zibelke dalje, ki naj bi razbila predvsem družino in ustvarila kolektivnega človeka. Šolske oblasti so vseh 15 let priganjale učitelstvo k novim »naporom« v tej smeri. Preosnova pouka zahteva tudi popolno preosnovo učitelstva. Za nov način pouka je treba tudi drugače strokovno in človeško izobraževati in vzgojiti ljudi, kakor jih ima sedanja Rusija. Zato tudi to globoko posegačo reformo šolstva ne bo mogoče tako na hitro izvesti.

—sky.

Svetovno nogometno prvenstvo

Nemčija : Avstrija 3 : 2 (3 : 1)

Nemčija zasede tretje mesto, Avstrija četrto

Neapelj, 7. jun. p. Danes se je odigrala na neapeljskem stadionu tekma za tretje in četrto mesto v svetovnem nogometnem prvenstvu. Zaradi delavnika je bilo samo okoli 10.000 gledalcev, med njimi prestolonaslednik. Nemci so igrali kolektivno, kar se ne more reči o avstrijskem moštvu. Razen vratarja Platzerja je ostalo avstrijsko moštvo igralo skoro brez glave. Posebno slabo je igrala napadalna vrsta, ki je sicer pokazala lepo kombinacijsko igro po tleh, vendar brez efekta. Najboljši mož avstrijskega moštva je bil Horvath, ki je igral izredno požrtvovalno. V drugem polčasu so se Avstrijci bolj potrudili in so bili boljše, vendar so dosegli samo še en gol, kar je bilo pa premalo. Dobre se je držala tudi avstrijska obramba. Med Nemci je bil najboljši mož na polju Conen, ki je igral sijajno. Poleg tega je bil sijajen nemški vratar Jacob, ki je rešil izredno nevarne situacije. Drugače pa je v splošnem bila Nemčija boljše in je zaslužno zmagala.

Kratek potek igre

Ze v začetku se izkaže premoč Nemcev in v prvi minuti zabije desno krilo Nemčije Lehnert gol. Temu голу slede nadaljnji nemški napadi in Avstrijem uspevajo le redki prodori. Po sijajni igri zabije nekaj minut potem mladi Conen drugi gol. Tedaj se pomnože napadi Avstrijcev in v 4. minuti dobi Horvath od Ziechka strel s krila ter zabije prvi gol za Avstrijo. Kmalu potem zabije po sijajni nemški kombinaciji Conen tik pod pre-

ko tretji gol. Avstrijski napadi se množijo. Začela se je znamenita kombinacijska igra Wunderlema, to da brez uspeha. Avstrija je sicer nadmočna, vendar tudi Nemci izvršujejo semintja prodore. V 10. minuti drži nemški vratar Jacob več nevarnih strel. V drugem polčasu so tudi Avstrijci v premoči, kar se vidi iz tega, da so avstrijski branilci stali skoro vedno na srednji črti igrišča. Avstrijska premoč je razvidna tudi iz tega, da je v 11. minuti drugega polčasa avstrijski branilec Schesta zabil gol in postavil rezultat 3:2 za Nemčijo. Nemška obramba je nato dobro štela prostor in onemogočila uspehe avstrijske kombinacijske igre. Od 15. do 20. minute drugega polčasa so bili Avstrijci boljše. Nato so se zopet začeli napadi Nemčije, vendar brez uspeha in igra je postala naravnost surova, tako, da je italijanski sodnik Cararo večkrat posegel vmes ter diktiral proti obojem stranem kazenske strele. V 36. minuti so imeli Avstrijci zopet sijajne šanse pred golom, ko sta bila popolnoma nekrita dva Avstrijca, pa je vendar akcija ostala brez uspeha.

Po končani igri je prvi čestital nemškemu moštvu najboljši avstrijski igralec v tej igri Horvath.

KDO BO SVETOVNI PRVAK — ITALIJA ALI ČESKOSLOVAKA?

Šanse obeh moštev so precej izenačene. Popolnoma španski vratar Zamora je izjavil, da Čehi ne bodo zmagali. Čehi se s pridnim treningom dobro pripravljajo in upajo na pomoč svojih navijačev, ker se odpelje jutri iz Prage poseben vlak v Rim.

Za šahovsko prvenstvo

Mannheim, 7. junija. c. Danes se je končala 24. igra za svetovno šahovsko prvenstvo. To igro je zopet dobil Bogoljubov, tako da je sedaj razmerje med obema 14:10. 25. igra se bo vršila v ponedeljek v Berlinu.

Drobne vesti

Washington, 7. junija. AA. Predsednik Roosevelt je podpisal zakon, s katerim ureja delovanje borz za vrednosti.

Berlin, 7. junija. AA. Iz Pariza poročajo, da je nemški dirigent Furtwängler dosegel v pariški državni operi velik uspeh. Med obdranim občinstvom so bili mnogi ugledni zastopniki francoskih glasbenih, književnostnih in umetnostnih krogov in slavni italijanski dirigent Toscanini.

Berlin, 7. junija. AA. Iz Karlsruhe poročajo, da so našli zadnje žrtve rudarske katastrofe v Buggingenu. Vseh je 86.

Berlin, 7. junija. AA. Znani ameriški zgodovinar in prijatelj Nemčije William Shepherd, ki ga je rektor vseučilišča povabil, da predava iz svojega področja, je nenadoma preminul v bolnišnici na angini.

Gdansk, 7. junija. AA. V tukajšnji ladjedelnici je izbruhnil velik požar. Ognjegasci z mesta in iz vseh okoliških krajev so zaman skušali pogasiti požar. Obvladali so ga šele po osemih urah naporov. Šest ognjenascev je hudo ranjenih. Prepeljali so jih v bolnišnico. Škoda je zelo velika.

Sofija, 7. junija. AA. Bolgarska brzojavna agencija poroča: Danes opoldne so v Sofiji čutili slab potres. Središče potresa se nahaja kakih 40 km od prestolnice.

Sofija, 7. junija. AA. Bolgarska brzojavna agencija poroča: Danes dopoldne je umrl v Sofiji nevropski metropolit Makarije.

Bruselj, 7. junija. AA. Snoči ob 23.35 je kraljica Astrida rodila princeso v najboljših okoliščinah. Novorojenčku so dali ime Albert, Hubert, Feliks. Danes ob 11 so v prisotnosti visokih dvorjanov in članov vlade podpisali protokol o rojstvu princese.

Valencija, 7. junija. AA. Tu se je zrušila hiša, v kateri se je nahajala plovica. V hipu nesreče je bila plovica polna gostov. Dozaj so ugotovili 14 mrtvih, 20 je hudo ranjenih. Dva od teh so morali prepeljati v bolnišnico.

Bukarešta, 7. jun. k. Reparji so danes v Bukarešti napadli potniški avtobus in ubili 15 potnikov. Napadli so tudi več luksuznih avtomobilov in vse potnike oropali.

Poštna raketa

London, 7. junija. AA. Tu so preizkusili nov izum poštne rakete, ki bi prenašala pošto s hitrostjo 33 km v minuti. Raketo bi mogli uporabiti za prenos pošte iz Londona na Irsko ali na evropsko celino. Podrobnosti o tem izumu drže v tajnosti. Razstavi ga nameravajo na razstavi letalske pošte v maju prihodnjega leta. Raketo je izumil nemški inženjer Gerhard Zucker.

Brez pardona

London, 8. jun. AA. Iz Berlina poročajo, da so tamkaj obsodili dva delavca na 18 let oziroma na 15 mesecev zapora, ker sta po radiju poslušala moskovske oddaje.

Velika poneverba

Budimpešta, 7. jun. AA. Ogromno senzacijo v vseh krogih je izzvalo odkritje poslanca dr. Gyorkija, ki je v narodni skupščini izjavil, da so v tujsko-prometnem društvu, kateremu predseduje poslanec Pekar, našli primanjkljaj v znesku 300.000 pengov (3.500 Din).

Festival na Dunaju

Dunaj, 7. jun. k. Danes se je začel na Dunaju svečani festival v spomin cesarice Marije Terezije. Za otvoritev je bil prirejen svečan rout v Schönbrunu, katerega se je udeležila vsa vlada in pa vsa dunajska aristokracija. Vse dame so prišle v baročnih slavnostnih oblekah in so za konec kosila zaplesale menuet in lancier Marije Terezije.

Kalkuta, 7. junija. V slovečem templju v Bajroniju se je dal najstarejši svečenik tega sveta, brahmanec Sambunat, ki je star 125 let in ki je 50 let služil v omenjenem templju, sam živega zakopati. Preden so ga zakopali, je izjavil, da je njegova naloga na zemlji končana.

Berlin, 7. junija. V Aischaldenu na Württembergem je zgorelo v hiši 9 oseb, to je oče in mati ter sedem sinov od 2 do 14 leta starosti. Starša sta se zadušila, ko sta poskušala otroke rešiti.

Ljubljana, 7. junija. AA. Podban dr. Pirkmajer s. t. m. ne bo sprejemal, ker je službeno odsoten.

Načrt zakona za mestne občine

Belgrad, 7. junija.

Narodnim poslancem je bil razdeljen načrt zakona za mestne občine, obenem s tem načrtom pa utemeljitev in razlaga zakonskega načrta. Iz priloge utemeljitve in razlage posnemamo:

Zakon za mestne občine ima dvojni značaj: Najprej mora odstraniti različno pokrajinsko zakonodajo v tem oziru ter mestno samoupravo postaviti na enoten temelj. Druga naloga novega predloženega zakona pa je modernizirati mestno zakonodajo ter jo spraviti v sklad z razmerami in potrebami sedanosti. Z ozirom na te naloge novemu zakonu ni mogel služiti za temelj nobeden izmed sedanjih zakonov, ampak je bil zakon izdelan iz temelja na novo. Ohranjeno je tu in tam predelano vse, kar je v posameznih pokrajinskih predpisih bilo dobro. Izbrani so tudi vse tozadevne izkušnje v tujih državah, v kolikor so to sorodne razmere dopuščale.

I. Splošne odredbe

Med mestne občine spadajo vse tiste občine, za katere zakon o občinah velja. To so: glavno mesto (1), sedeži banknih uprav, in sicer brez oziroma, ali so te občine upravljale splošno upravno oblast I. stopnje ali ne (teh je 9), potem pa tudi vse druge mestne občine, katere so upravljale splošno upravno oblast I. stopnje (teh je 30); nazadnje pa vsa mesta z večjim številom prebivalstva in bolj izrazitim mestnim značajem (34). Vseh mestnih občin naštevata torej novi načrt 74. Izmed slovenskih mest bodo spadala pod ta novi zakon take mesta: Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj. Ker so mesta v zakonu navedena po imenu, bo imelo to za posledico, da se bo v prihodnje občina mogla spremeniti v mesto le s posebnim zakonom. V prehodnih naredbah je poskrbljeno, da se bodo v teku dveh let posamezna mesta, ki bodo spadala pod ta zakon, na lastno željo lahko vrnila nazaj pod zakon o drugih občinah. V tem slučaju bi zadostoval kraljevi ukaz. Mestno področje se bo v bodoče tudi spreminjalo lahko le z zakonom. Vendar je za prehodno dobo dveh let poskrbljeno, da se bo v tem času področje posameznih mest z ozirom na njihov sedanji obseg in verjetni bodoči razvoj določalo s kraljevim ukazom na predlog ministra notranjih zadev.

II. Člani in prebivalci mesta

Določbe, kdaj kdo dobi ali izgubi članstvo mestne občine, so enake določbam iz zakona o občinah. Smer moderne zakonodaje hoče ustvariti občino prebivalcev, ne pa občino ljudi, pristojnih v to občino. Ker je poleg članstva mestne občine bilo doslej v navadi tudi domovinstvo kot posebna pripadnost mestni občini, je to s tem zakonom ukinjeno, ker je nepotrebno. Pravice iz dosedanjega domovinstva po novem izvirajo iz članstva mestne občine (podpore siromakom itd.). Kdor prebiva v kakšni občini 5 let, mu občina na njegovo prošnjo ne more odkloniti članstva, ako uživa častne pravice. Po teku 10 let stalnega prebivanja pa prebivalec dobi članstvo avtomatično po sili zakona.

III. Organizacija mestnih občin

Kakor poudarila občina, ima tudi mesto odločujoči in izvršilni organ. Odločujoči organ je mestni svet, ki je sestavljen po načelu reprezentacije iz določenega števila mestnih svetnikov sorazmerno številu prebivalstva mestne občine. V smislu čl. 22 sestoji mestni svet v mestih z do 10.000 prebivalci iz 27 svetnikov; v mestih z 10—20.000 prebivalci iz 36 svetnikov; v mestih od 20—40.000 prebivalci iz 45 svetnikov; v mestih od 40—100.000 prebivalci iz 54 svetnikov; v mestih nad 100.000 prebivalci iz 72 svetnikov. Kakor je videti, je število svetnikov deljivo z 9. Dve tretjini svetnikov je izvoljenih s splošnim, enakim, neposrednim in javnim glasovanjem. Mandati se razdelijo na posamezne liste po načelu večine po te-le določbi čl. 58: Ako je bilo več kandidatnih list, je izvoljenih dve tretjini kandidatov tiste liste, ki je dobila največ glasov. Ostalek pa se razdeli na kandidate po proporciji (D'Hontov sistem). Tretjo tretjino svetnikov pa imenuje nadzorna oblast iz vrst tistih oseb, ki so posvečene v vprašanje občinske politike. Pasivna volivna pravica pa je za vse svetnike enaka: aktivna volivna pravica, 30 letna starost in 5 letno bivanje v mestu.

Mandat mestnega svetnika traja 4 leta. Če bi se bile v tem času vršile kakšne izredne volitve, traja mandat teh le do prvih prihodnjih rednih volitev.

Utemeljitev in razlaga naglašata, da bo v mestih ena tretjina mestnih svetnikov imenovana zato, da se bo odločujoči organ mogel izpolniti s potrebnimi strokovnjaki ter se na ta način usposobiti za reševanje strokovnih nalog. Mandati mestnih svetnikov trajajo 4 leta zato, ker imajo mesta večja in dolgotrajnejša dela, posebno tehnične narave. Kandidatne liste potrjuje sodišče, pritožbe pa rešuje državni svet.

Mestna eksekutiva pa je sestavljena izključno le iz predsednika mestne občine, kateri je bil od volivcev neposredno izvoljen kot nosilec najmočnejše liste. Razlaga naglašata: Neposredna izvolitev predsednika občine od strani volivcev je zakonitost tudi v zakonu o občinah. Poleg tega pa je ta sistem v navadi tudi v velikem delu naše države ter se smatra za znak prave demokracije, ker volivci že naprej določijo moža, ki bo vodil samoupravno delo in dajal iniciativo komunalnemu življenju v mestu. Če pa se mesto predsednika v teku volivne dobe izprazni, bo svet volil novega predsednika iz svoje srede, da se izogne volivnemu razburjenju in pa na nasprotno med svetom in predsednikom. Poleg predsednika ima mesto tudi podpredsednika. Njegova naloga je omejena na zastopanje predsednika, kadar ta ne opravlja dolžnosti, ali pa, ako je njegovo mesto izpraznjeno, to pa le do izvolitve novega predsednika. Novi zakonski načrt ne prizna kolegialnega izvršilnega organa poleg predsednika občine, kakršnega ima kmečka občina v občinski upravi. V kmečkih občinah je eksekutiva organizirana kolegialno, ker je na deželi te naloge mogoče pustiti v rokah samih odbornikov, medtem ko v mestu težje eksekutivne prehaia na aparat strokovno-izobraženih uradnikov.

Da bi se mestna eksekutiva po potrebi mogla dekoncentrirati in razbremeniti, je dana možnost s statutom ustanove obravnavati in upravnih odhodov. Predsednik mora za posamezne posle svojega delokroga določiti tudi uradnike, ki stoje na čelu posameznih upravnih strok. Okrajši so deli mestnega področja s samostojno pristojnostjo pod vodstvom mestnega uradnika, ki se imenuje starešina okraja. Ta pristojna oblast opravlja eksekutivne posle krajevne narave pod nadzorstvom in navodili predsednika občine.

Upravni odbori, ki so sestavljeni od mestnih svetnikov in morda tudi od strokovnjakov-nesvetnikov, rešujejo, proučujejo in pripravljajo za odločanje posebna vprašanja mestne eksekutivne, gospodarske, kulturne in socialne narave pod nad-

zorstvom in z navodili predsednika mestne občine. Taka dekoncentracija mestne eksekutive je posebno nujna v velikih mestih, tako, da prebivalcem ne bo treba hoditi v centralo in izgubljati časa. Poleg tega pa tudi ta vrsta opravi zahteva sodelovanja strokovnih uradnikov ali drugih strokovnjakov, tako, da je prav, če teh opravi ne opravlja predsednik občine, ki bo večkrat laik, ampak mestni uradniki, kateri imajo za to strokovno sposobnost in so za svoje delo tudi odgovorni.

IV. Delokrog mesta

Poleg samoupravnih opravil opravlja mesto tudi posle državne uprave v obsegu, kakor jih opravljajo tudi kmečke občine, in sicer na podlagi zakonskih določil. Vendar s mestom poverjeni tudi posli splošne upravne oblasti prve stopnje, ki so navedeni v čl. 88. To so tale opravila: sanitetska in veterinarska, tržna po predpisih o življenjskih potrebščinah, o pobiranju draginje in o merah: stavbinska in požarna; naloge po predpisih za čiščenje in vzdrževanje cest, mostov, obal, rek, potokov, kanalov, vodnjakov, napajališč in sploh cestnih in vodnih naprav; po predpisih za povzdigo kmetijstva in živinoreje, gozdarstva, lovstva in ribarska stroka ter poljska policija. To so posli, o katerih razlaga meni, da bi jih mesto kot krajevna oblast moglo uspešneje in ceneje upravljati, kakor pa državna upravna oblast, ker ima že potrebni strokovni aparat in posamezne ustanove za te posle iz samoupravnega delokroga. Načrt pa ni šel do konca, da bi mestom dodelil tudi upravljanje vseh poslov splošne uprave, kakršne v okraju upravlja okrajni načelnik in kakršne so doslej ponekod upravljala mesta s pravico splošne upravne oblasti prve stopnje. To se je opustilo zaradi tega, ker struktura prebivalstva v posameznih mestih tega ne dovoli in ker bi tudi s tem mesta bila gmotno hudo obremenjena na škodo svojih občinskih nalog. Razen tega pa more posle splošne uprave ceneje opravljati državna upravna oblast, katere ima že svoj sedež v mestu ter razpolaga s strokovnim aparatom. Pa tudi opravila, katere so po tem zakonu poverjena mestu, se morejo mestu odvzeti z odločbo notranjega ministra in v soglasju z resornimi ministri, ako bi se izkazalo, da jih mesto ne izvršuje tako, kakor bi bilo treba ali pa, da mesto preveč obremenjuje. Posebno naloga to za mesta, katere doslej teh poslov sploh niso imela in zato tudi nimajo organizacije za tako službo. Za mesta pa, kjer bi se izkazalo, da jih bodo mogla upravljati brez posebne obremenitve, je dana možnost, da bi poleg naštetih poslov mogla prevzeti še druge posle splošne uprave. Ti posli pa bi bili samo taki, ki bi jih moglo mesto opravljati brez posebnih gmotnih žrtv v skladu s cilji celokupne državne uprave.

Mesto opravlja mestno policijsko službo, v kolikor je ne vrši že državna krajevna policijska oblast, ki je ustanovljena v tem mestu.

Za mestne abstraktno-generalne predpise (statute, uredbе, pravilnike) ni potrebna odobritev nadzorne oblasti, ampak ima nadzorna oblast samo pravico preneniti njihovo zakonitost, in sicer v teku dveh mesecev. V sporih odloča državni svet v teku dveh mesecev. Posebej pa je določeno, da je za abstraktno-generalne predpise, ki bodo imeli vpliv na mestne finance, potrebno predhodno dovoljenje finančnega ministrstva. Organizatorične statute in pa poslovnik mestnega sveta pa bo moral odobriti notranji minister.

V. Pristojnost mestnih organov

Mestni svet sklepa o vsem, kar ni izrečno pridržano mestni eksekutivi. Važnejši sklepi o mestnem gospodarstvu morajo biti predloženi v odobritev višjih oblastev. Mesto more samostojno odločiti nepremično premoženje, ako njegova vrednost ni večja kot 50.000 Din (v Belgradu in Zagrebu 100.000 Din). Določeni posli iz pristojnosti mestnega sveta se morejo s statutom prenesti na stalne mestne odbore tako, da sklepi teh odborov veljajo kakor sklepi sveta. Namen tega je, da bi se mestni svet razbremenil manj važnih opravil.

Predsednik mestne občine je predstavnik mesta v vseh njegovih odnosih in opravilih. On je izvršilni organ mestnega sveta in vse mestne uprave. Ako misli, da je kak sklep mestnega sveta v nasprotju z zakonom, ga sme zadržati ter ga predložiti nadzorni oblasti (absolutni veto), more pa tudi ustaviti izvršitev sklepov, ki bi nasprotovali koristim mesta ter zadevo vnovič predložiti svetu (suspenzivni veto). V izjemnih primerih more župan — predačen občini ukrepati tudi v zadevah, katere spadajo v pristojnost sveta. To pa sme storiti le, ako od sveta ne more pravočasno dobiti potrebnega sklepa in bi odlaganje bilo škodljivo ali nevarno. V takem primeru more predsednik občine ukrepati tudi razne izdatke, za katere drugače ni pooblaščen. Seveda mora dobiti za to odobritev nadzorne oblasti.

VI. Mestni uslužbenci

Načrt vsebuje le načelne odredbe o mestnih uslužbencih. Podrobnosti so prepuščene mestnemu statutu, medtem ko je pri kmečkih občinah za občinske uslužbence moral biti sprejet statut v okviru banovinske uredbe.

Službeni odnosi mestnih uslužbencev so na splošno enaki odnosom državnih uslužbencev. Za pravne in strokovne referente je potrebna najmanj toliko šolska in strokovna izobrazba, kolika je potrebna tudi za državne uslužbence iste stroke in položaja. Dalje je določeno, da plače in penzije mestnih uslužbencev ne bodo večje, kakor državnih uslužbencev. Končno je za neke temeljne predpise o službenih odnosih državnih uslužbencev odrejeno, da se nanašajo tudi na mestne uslužbence. Potemtakem bo vsako mesto moralo sprejeti tak statut za uslužbence, v katerem bodo sistemizirana mesta uslužbencev, določeno njihovo število, opravilo, kvalifikacija, v kolikor ni obvezno predpisana v zakonu, plača in penzija ter ugotovitev, s katerim mestom je zvezana pravica na pokojnino in drugo. Za disciplinarne prestopke sta ustanovljeni dve sodišči: eno pri mestu, drugo pa pri banški upravi.

Osebnih pokojnin bo izplačevalo neposredno mesto samo, za družinske pokojnine pa bo notranji minister v soglasju s finančnim ministrom ustanovil fond ter določil pravila o vodstvu tega fonda, o pravicah in dolžnostih mestnih uslužbencev in občin do fonda, o njegovih dohodkih, o načinu pobiranja dohodkov, izplačevanja pokojnin ter o likvidaciji že obstoječih takih fondov.

VII. Mestne finance

V splošnem je finančno gospodarstvo v mestni občini enako kakor v kmečki. Vprašanje, kako bo mestna občina poleg države, raznih zbornic itd. mogla kriti finančne potrebe, je moralo biti rešeno tako, da bodo izvirali državnih dohodkov čim manj

prizadeti. Zato med mestnimi javnimi dajatvami tudi ni samostojnih neposrednih davkov, ki jih v nekaterih pokrajinah pobirajo občine, n. pr. od višje vrednosti zgradb, od skupnega dohodka itd. Ti davki tudi niso primerni za mestno občino, ker so režijski stroški previsoki. Sicer pa se bo vprašanje samoupravnih davkov v širšem obsegu rešilo s posebnim zakonom. Mestni občini ostajajo: doklada na državni neposredni davek, mestni posredni davki, v prvi vrsti trošarine in takse. Da bi se davčna moč z novimi mestnimi davčninami ali pa s povečanjem že obstoječih davčnin ne preobremenila, bo potreba dovoljenja finančnega ministra. Mesto bo pol meseca pred pričetkom proračunskega leta moglo že imeti odobren proračun, če ne bo zamudilo rokov, ki so določeni. Gospodarstvo v dvanajstini, če ne bo odobrenega proračuna, bo mogoče samo z odobritvijo finančnega ministra in na podlagi starega proračuna.

Državno nadzorstvo nad mestnimi zavodi in gospodarskimi podjetji se bo opravljal na ta način, da se državna oblast ne bo zanimala za ustanavljanje zavoda, razun, ako bi bilo to z zakonom izrecno določeno. Državna oblast se bo pa zanimala za odškodnino za uporabo zavoda, to je za takso. Pač pa bo državna oblast pri gospodarskih podjetjih, ki pa ne smejo ovirati mesta v izvrševanju njegovih javnopravnih nalog, odobrila ustanavljanje in pravila, cene pa bo prepuстила mestu. Monopoliziranje mestnih obrti je dovoljeno samo v interesu javnega reda in narodnega zdravja, in sicer za mestno klavnico, vodovod, kanalizacijo ter odvažanje smeti in fekalij. Obvezno uporabo bo odobril notranji minister.

VIII. Nadzorstvo v državni upravi

Kot samoupravne enote višje vrste z večjimi potrebami, važnejšimi nalogi in večjo gospodarsko silo so mesta podrejena banu, Belgradu in Pančevu pa notranjemu ministru.

Proti nezakonitim ukrepom nadzornih oblasti uživa mesto kot samouprava varstvo upravnih sodišč, v kolikor s posebno ureditvijo ni drugače urejeno. Državni svet odloča kot upravna pritožna inštanca. Izrecno je izključena pritožba na upravno sodišče po § 139, t. j., kadar je bila zadržana izvršitev kakšnega sklepa ali izjava, katere je škodljiva za splošne državne interese ali kadar je bil razrešen svet zaradi takih sklepov ali izjav, ker more te interese oceniti le vlada. Bistveno druge narave pa je državno nadzorstvo nad posli, ki so mestni občini naloženi od države. V teh poslih je mestna občina organ državne uprave ter kot taka v istem odnosu do nadrejene oblasti, kakor vsak drug podrejeni državni organ. Ukrepi njenega nadzorstva so isti, kakršne državna oblast uporablja tudi za svoje podrejene organe.

IX. Pravna sredstva

Kakor pri kmečki občini, je proti odloku predsednika mestne občine in poslov samoupravne narave mogoče ugovor na mestni svet kot odločujoči organ. Ta more odločbo predsednika mestne občine spremeniti ali razveljaviti. Šele proti odločbi sveta je mogoča pritožba na bana, odnosno na resornega ministra. V državnih poslih pa gre pritožba naravnost na bana, oziroma na resornega ministra.

X. Prehodne določbe

Prve volitve bodo na dan, ki ga bo določil notranji minister. Dokler se ne sestanejo prvi sveti, bodo stari organi opravljali dolžnost po dosedanjih predpisih. Posli splošne upravne oblasti I. stopnje, katere se opravljala doslej avtonomna mesta in v kolikor s tem načrtom niso pridržani mestu, se bodo v teku 6 mesecev prenesli na okrajne načelnike, ki imajo svoj sedež v dotičnem mestu. Za mesta Bakar, Sremske Karlovce in Subotico, v katerih ni okrajnega načelnika, pa se bodo posli prenesli na okrajne načelnike na Sušaku, v Stari Pazovi in Bački Palanki. Posebni deli mesta, ki so imeli doslej značaj pravne osebe in posebno premoženje, prenehajo. Njihovo premoženje preide v premoženje mestne občine.

Pravice sedanjih mestnih uslužbencev in upokojencev, h katerim je treba prištevati tudi aktivne in upokojene mestne načelnike, kjer so ti mestni uradniki, bodo revidirane ter bo o njih izrečena nova odločitev, ako so jim bile priznane v nasprotju s predpisi, ki so veljali ob času tega priznavanja, ali pa, ako so te pravice večje, kakor tiste, ki jih imajo državni uslužbenci oziroma upokojenci enakih strok in položaja. V 1. stopnji bo o tem odločal predsednik mestne občine. Te odločbe pa bo pregledala brez oziroma na pritožbo nadzorna oblast. Reducirane plače in pokojnine teko od prvega dne prihodnjega meseca po preteku dveh mesecev, ko bo ta zakon stopil v veljavo. Vsi mestni uslužbenci, ki jih bo ta zakon dosegel v službi, bodo stavljeni na razpoloženje, dokler se o njih ne bo odločilo, ali ostanejo še v službi. Ta odločitev bo izdana najkasneje v teku 6 mesecev po izvolitvi predsednika in mestnih svetov. Pri tej priliki bo mestni uslužbenec mogel biti odločen iz mestne službe, če bo to zahtevala nadzorna oblast iz važnih državnih interesov.

Zakon bo stopil v veljavo 30. dne potem, ko bo razglašen.

Žalostna posledica družinskega prepira

Iz Karlovca poročajo: V družini bogatega kmeta Koljiča v Lasenku, čigar imetje cenijo na milijon dinarjev, je zadnje čase večkrat prišlo do prepira med gospodarjem Petrom in njegovima sinovoma Petrom in Ivanom. Pred kratkim je zmanjkalo Petrovi (sinovi) ženi nekaj denarja in Peter je s svojim očetom vred osumil Ivana in njegovo ženo, da sta ukradla denar. Zaradi tega je nastalo med njimi pravo sovraštvo. Ivana in njegovo ženo so vsi preganjali. Te dni je šel Ivan v hlev, češ, da bi nakrmil živino, pa ga je njegov brat Peter začel poditi iz hleva, češ, da nima tam ničesar opraviti. Ivan ni hotel oditi. To je Petra tako razkačilo, da je pograbil lopato in udaril brata po glavi. Ivan se je ranjen zrušil na tla. Na njegove klice na pomoč je prihitel oče z revolverjem v roki. Ivan je mislil, da ga bo oče branil pred bratom. Oče pa je naperil revolver proti Ivanu in hotel sprožiti. K sreči je revolver odpovedal. To je starega Petra še bolj razjutilo, obrnil je revolver in začel z njim točiti sina po glavi tako dolgo, dokler je še kazal znake življenja. Ivanova mati je priskočila sinu na pomoč, pa jo je hčerka, Ivanova sestra, zadržala, kričoč: »Pusti, naj ga ubije! Ko je stari Peter videl, da sin še živi, je prinesel motiko, s katero je hotel do smrti po-

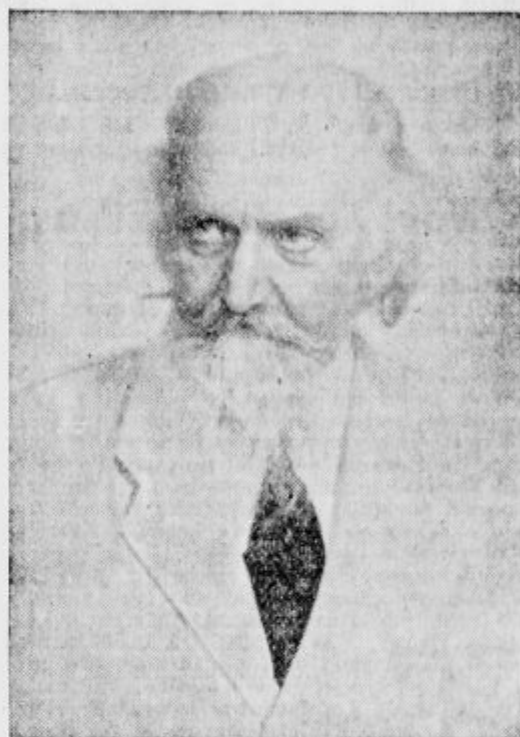
Namesto 5 sedaj 7

Pyramidon TABLET

za isti denar! To preizkušeno sredstvo proti bolečinam in menstrualnim tegobam je sedaj za 30% cenejšel. Dobiva se v vseh lekarnah v omotih po 10 tablet & 0.3 gr. Pravi Pyramidon je samo z Bayer-jevim križem!

Kipar Alojzij Gangl 75 letnik

Danes praznuje akad. kipar in prof. v pok. Gangl Alojzij v Pragi spomin dovršenih 75 let svojega življenja. Slovenskemu narodu je najbolj znan po svojem lepem bronastem kipu Valentina Vodnika na Vodnikovem trgu, ki so ga postavili in odkrili l. 1889. Kritiki in občinstvu je to delo silno ugajalo.

Gangl Alojzij se je rodil 8. jun. 1859 v Metliki. Po dovršeni narodni šoli je šel v podobarsko delavnico Andreja Jerneja (1876 do 1880), potem v Sent Rupert k podobarju Karlu Pogajenu (1881/2); l. 1883 je delal v Ljubljani pri Naglaju in odšel v Gradec k Gschielu Jakobu. Tu je obiskoval večerno obrtno šolo in izrekal Kristusa na križu tako dobro, da mu je kranjski dež. odbor naklonil podporo, da je mogel oditi na Dunaj na obrtno šolo. L. 1885 je obiskoval kot gost, potem kot redni učence akademijo do 1887; l. 1888 pa je dovršil specialno šolo pri prof. Zumbuschu. Na Dunaju ga je podpiral njegov rojak poslanec Šuklje. L. 1890 je dobil potovalno štipendijo za obisk Italije. L. 1894 je postal strok. učitelj kiparstva na umetno-obrtni šoli v Ljubljani. Ko je obolel, je stopil 1905 v pokoj. L. 1910 je poučeval na obrtni šoli v Splitu, kjer se je oženil. Potem je živel v Metliki, 1914—1917 na Dunaju, poslej pa v Pragi, Smíchov, Zahradní ulice 22. Izmed mnogih njegovih del nam je imenovati poleg Vodnikovega spomenika še Valvasorjev spomenik pred Narodnim muzejem (1892), marmorni relief »Vstajenje nad glavnim portalom stolnice v Djakovem, relief »Rojstvo« za Sacré Coeur v Prešbamu pri Dunaju. Ljubljansko operno gledališče krasijo »Veseloigrac«, »Zaloigrac« in skupine »Genij, glasba in drama«. V Nar. muzeju sta shranjena dopisnika pesnika Jožeta Cimpermana in Fr. Prešerna, na pokopališču pri Sv. Krištofu nagrobnik Marije Murnikove. Izvršil je še mnoga druga dela, n. pr. portreta Ernestine Jelovškove in pesnika Jos. Stritarja. Kipar želi, da bi se Stritarjev dopisnik v bronu postavil kje v Ljubljani. Ali se mu bo ta želja izpolnila?

Umetnik pa ne praznuje letos samo 75-letnice svojega življenja, ampak tudi 60-letnico, odkar se je bil posvetil likovni umetnosti, 45-letnico, kar je ustvaril Vodnikov spomenik, 44 letnico, kar je oblikoval relief za djakovsko stolnico »Vstajenje« in 32-letnico Valvasorjevega spomenika. Bog ga živi!

Kranj

Posestna izprememba. Znani kranjski trgovec z usnjem g. Rakovec je te dni kupil od svojega soseda mesarja g. Musiča njegovo enonadstropno hišo za ceno 220.000 Din. G. Rakovec namerava kasneje hišo obstoječo trgovino z usnjem v novo kupljeni hiši povečati.

Gimnazijske novice. Šolsko leto se bliža svojemu zaključku. Višji pismeni tečajni izpit bo 12. in 13. junija, ustneni pa od 15. do 19. junija. Nižji tečajni pismeni izpit bo 18. junija, ustneni pa od 20. do 23. junija. Prijave za sprejemni izpit v prvi razred se sprejemajo od 20. do 23. junija; sprejemni izpiti bodo 26. in 27. junija. — V vseh gimnazijskih razredih je letos zlasti veliko pri-

Ljubljanske vesti:

Nevarnost povodnji prenehala

Ljubljana, 7. junija.

Položaj na Barju je bil zelo nevaru in so Barjani prve dni ob glavnih pritokih Ljubljane in ob Ljubljani zrlji z obupom, kaj jim bo prinesla prihodnost. Mnogi Barjani, ki so že pred velikim deževjem pokosili svoje lepo obljudljajoče travnike, so sedaj žalostni, kajti pokošeno travo jim je odnesla povodenj. Gruberjev prekop je včeraj in tudi danes vlečel cele kopeje sene. Treba je upoštevati, da so pri tem oskodovali tudi najemniki travnikov, ki so morali lastnikom-mesčanom plačati prav veliko najemnino. Računali so, da jim bodo nesli travniki mnogo visoko naloženih voz sene, toda voda jim je odnesla ves dobiček po Ljubljani. Pa tudi drugi kmetje, ki so pokosili travnike, imajo veliko izgubo, kajti seno se jim je na dežju pokvarilo.

Kakor smo že poročali, je padlo v 22 urah nad 31.000.000 hl vode na ozemlju ljubljanskega mesta. Pa tudi od včeraj do 7 dni so bili velikanski nalivi ter je padlo vsega 32 mm dežja, tako, da je v teh dnevih v nekaj urah padlo 44 in pol milijona hektolitrov vode. Te vodne mase se počasi zlivajo z Barja proti Ljubljani in naprej proti Savi. Barjanske vasi, kakor Črna vas, Hauptmance, Lipe in llovica trpe po tej povodnji veliko škodo. Iška, ki je znana kot velik in neukrotljiv hudournik, je napravila v prvi vrsti veliko škodo vsem izjanskim vasem, kajti na lepe njive, kjer so bujno rasti krompir, lepo zelje in zgodnja ajda, je nanela ogromne množine kamenja in gramoza, ki ga prinaša s seboj z zgornjega toka izpod Krima. Treba je, da oblasti čimprej izvedejo regularne načrte, glede katerih so bili že mnogi komisijski ogledi.

DRUGO LEPO VREME IN VROČINA

Kakor smo že včeraj omenili, so bili veliki nalivi samo v tako zvanem ljubljansko-kočevskem pa-

Novi šef drž. tožilstva

Z včerajšnjim dnem je uradno prevzel po- sle šefa državnega tožilstva v Ljubljani dose- danji namestnik državnega tožila g. dr. Vilko Lavrenčak, ki živa v vseh javnih krogih splošno simpatije zaradi svoje stvarnosti in preudarnosti. Bil je rojen 14. aprila l. 1884, ter je svojo pedesetletnico obhajal v krogu svojih prijateljev in znancev. Gimnazijo je absolvirjal v Kranju, nakar se je posvetil juridič- nim študijem na dunajski univerzi. Po konča- nih študijih je stopil v sodnijsko prakso ter je spoznal socialne in gospodarske razmere raz- nih okrajnih sodišč, tako v Logatcu, Kamniku, Radovljici in Ljubljani. Prva leta po prevratu je bil imenovan za namestnika drž. pravdnika v Mariboru, kjer je ostal eno leto, nakar je bil pridružen državnemu pravdnstvu v Ljub- ljano. Včeraj se je novi šef drž. tožilstva pred- stavil merodajnim oblastem in marsikdo ga je z veseljem sprejel in mu čestital, ker vsako- ve, da bo on kot temeljito izobražen pravnik vedel usmeriti svoje delovanje v vsestransko korist javnosti. Novi šef državnega tožilstva je tudi velik ljubitelj narave in ima največje ve- selje, kadar gre po trudopolnem delu na pla- nino.

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes, jutri in v nedeljo ob pol 9:

HARRY PIEL v filmu »SEDI V SNEGU«
Dopolnilo: SMUŠKE TEKME V PLANICI

○ Zahvala trboveljskih slavkov. Akcijski odbor za pomoč rudarjem se zahvaljuje vsem ljubljanskim rodbinam, ki so na prošnjo, objavljeno v »Slovenec« nudi prenočišče trbovelj. slavkom ob priliki njihovega stotega koncerta.

○ Mesto venca prerano umrlemu slušatelju ljubljanske univerze Borisu Zirovniku je daroval predsednik zbornice za trgovino, obrt in industri- jo v Ljubljani g. Ivan Jelačnik znesek 500 Din kot prispevek za podpore potrebne slovenske visoko- šole na ljubljanski univerzi.

○ Kanoniške hiše popravljajo. Sedaj so pri- šle na vrsto za popravilo tudi kanoniške hiše na trgu Pred. škofijo. Začeli so že popravljati hiši št. 6 in 7, na vrsto pa pridejo vse hiše. Predvsem bodo obnovili fasade hiš, od katerih se nekatere prav lepe in imajo arhitektonsko vrednost. Zidar- ska dela opravlja stavbna tvrdka Tönnies.

○ Tujsko-prometna razstava v Františkanski ulici, brez vstopnine, odprta od 11 do 1.

○ Prošnja. Severnjaki v marsičem dobro na- predujemo. Dobimo cerkev, šola se zida, pa tudi z ostalimi stavbami napredujemo. Ulice imamo, njih stanje je pa različno. Kar nas je iz Jarnikove

davinskem pasu, dočim je bilo severno od njega manj dežja. Tako ni v Mariboru po meteoroloških poročilih od včeraj do danes padla niti kapljica dežja. V maju so bile po nekaterih vinogradih ve- like nevihte s točo, ki je napravila veliko škodo. Deževni val je ponehal tudi proti Zagrebu, ki je davi sporočil, da so imeli v 24 urah samo 3 mm dežja.

Belgrad in druge južnejše meteorološke postaje pa so danes sporočile, da tam ni bilo v zadnjih dnevih nobenega dežja. Tako je včeraj v Skoplju dosegla vročina +30° C. Vsi kraji, kjer se prideluje naša najboljša pšenica in koruza, celo trpe sušo. Danes popoldne sije nad Ljubljano zopet toplo solnce.

REGULACIJSKA DELA V LJUBLJANI

Ta dela so zaradi včerajšnjih in današnjih na- livov popolnoma zastala. Omeniti moramo, da je danes trajal velikanski naliv z viharjem od 9 do približno opoldne. Naliv je povzročil, da Ljub- ljana dere z vso silo skozi mesto in odnaša tudi marsikak kos lesa. Kakšne bodo posledice teh prv- junijskih nalivov v ljubljanični strugi, za enkrat ne moremo točno označiti. Zanimivo je, da terenska sekcija kot merodajna tehnična oblast ima ves ma- terial zbran za 22 let in da dnevno preiskuje stanje vode na Prulah, pri prulski soli in pri glavnih za- tornicah v Gruberjevem prekopu. Za njo je mero- dajno, kdaj se odredi popolna otvoritev vseh za- tornic.

V gornjem toku Ljubljane so tudi velike po- vodnji, zlasti okoli Vrhnike, Blatne Brezovice in Bevk. Tam je voda napravila veliko škodo, posebno na njivah, posejanih s koruzo, fižolom in krom- pirjem.

V dolnjem toku Ljubljane, okoli Vevč, je voda 2 m nad normalo ter je Ljubljana prestopila bre- gove in zalila njive. Škoda je znatna. Promet pa ni prekinjen, ker voda k sreči še ni dosegla ceste.

LOMBERG FILM

8 posnetkov 6 krat 9. 23° Sch Din 12—
specijalno razvijanje Lomberg filma . . . > 1—
vsaka kopija > 1—

DROGERIJA KANC

v nebotičniku in Židovski ulici 1

ulice, se z njo ne moremo pohvaliti. Sicer uredite ulice in dohoda še ni tako nujna. Nujna pa bi bila dovoljna razsvetljava. Za vso ulico imamo samo eno žarnico, od katere je razsvetljen v glavnem samo dohod v ulico, ostali del ulice pa je v po- polni temi. Zato prosimo mestno občino, da nam namesti vsaj še eno žarnico v gornjem delu ulice.

○ Mestna občina ljubljanska namerava pro- dati stanovanjske hiše za Topniško vojašnico, t. j. hiše: Ipavčeva ulica št. 2, 4, 6; Peričeva ulica 28, 34; Topniška ulica 8, 10, 12, 15, 17, 19; Celjska ulica 13, 19, Prekmurska ulica 1, 2, 3, 4, 5 in 6. Reflektanti za nakup teh hiš naj vložijo pismene ponudbe ali pa se javijo osebno pri mestnem go- spodarskem uradu do 1. julija t. l., kjer bodo do- bili vsa potrebna pojasnila. Mestno načelstvo v Ljubljani.

Slovenske Konjice

Hudi nalivi. Pretekli terek je že čez dan v presledkih deževalo. Zvečer je pa začelo liti, kakor bi se utrgal oblak. Voda je začela naraščati in je udarila čez prekope in kanale. Nižje ležeči trav- niki in polja so bila vsa pod vodo. Kmet ima pre- cejnjo škodo, ker mu je voda nanosila na travnike veliko smeti in protja, s polj pa je odnesla mnogo prsti in poškodovala pridelke. Voda je vdrla tudi v nižje ležeča stanovanja. Ponekod je stala 15 do 25 cm visoko.

Neznani zlikovci vsaki dan sproti trga posa- mezne strani »Slovenca« z deske. Enkrat ga bomo že zalotili in posledice naj pripiše samemu sebi.

Dovolj je, da jo samo enkrat poskusite, pa boste s prepričanjem izjavili:

med mineralnimi vodami je
Radenska samo ena!

vsaj delno vtisnili svojega duha v tedanje umet- niško oblikovanje. Prav tako so se po vojni po- javljali posamezniki, ki niso zgolj suhoparno, kronološko ter enostransko poročali, (kar je bilo bistveno znamenje dotedanjih slovenskih kriti- kov) o vseh kulturnih pojavih, marveč so vložili v svoja pisanja vse svoje bitje z doživljem dobe. Seveda ni bilo po Levstiku nobene kritične osebnosti več, ki bi imela za slovensko književno kulturo tolik pomen, toda posamezniki so se iz množice »kritikov« vsaj toliko dvignili, da so razumeli čas, da so nekaj novega prinašali v književno življenje itd. Tako so n. pr. povojni kritiki vsaj delno obračunali z dotedanjimi oseb- no, politično zamotnjenimi dobi, ki je poznala zgolj belo in črno umetnost, začel se je čas (vsaj v močnejših ljudeh) iskrenega spremljanja vseh kulturnih pojavov, pa naj so imeli svoj izvor na desni ali levi strani. In če smo pravični, se je ta novi duh začel vprav pri katoliških kriti- kih. Ne le to: povojni kritiki so skušali posneti velike zastopnike moderne (n. pr. Cankarja) v njihovi brezobzirni kritičnosti med pravo in na- mišljeno umetnostjo. Morda večini trdo (St. Vurnik), toda odkrito in pošteno. Seveda se taki kritiki polagoma obgrusijo, ker so pač preveč osamljeni. Starejši kritiki so bili namreč navajeni obzirno gladiti, priznati, s tem pa so nehote vzgajali one, ki bi že po prvem nastopu morali nehati »ustvarjati«. Greh starejših kritikov (po- pustljivost in enostranost) je izredno mnogo ško- doval razvoja slovenske kulture. Omenimo le to, da je starejša ustvarjalna generacija še danes neprimerno na objektivno kritiko, dasiravno bi bila ta še tako iskrena in poštena, ker je bila pač navajena na absolutno priznavanje vsega, kar je od časa do časa dala.

Kakšno bodi torej poslanstvo sodobne kri- tike? V vodilne slovenske revije, ki imajo nalogo, da osvetlujejo sleherni kulturni pojav (knjiga,

Mariborske vesti:

Šahovski mojstri v Mariboru

Maribor, 7. junija.

Kratko smo že svojočasno javili, da se vrši letos v času Mariborskega tedna v Mariboru med- narodni šahovski turnir. Priprave za turnir so že v toliko napredovali, da so znane tudi že podrobnosti te šahovske prireditve, ki bo po daljšem raz- doblju imela zopet mednarodni značaj. Turnir pri- redi Mariborski šahovski klub v proslavo 15 let- nice svojega obstoja. Vršil se bo med Mariborskim tednom od 6. do 15. avgusta. Na turnir je povab- ljenih 8 moštrov. Lista povabljenecv se glasi: prof. Asztalos iz Sarajeva, Vaseja Pirc, Maribor, prof. Jožef Rejtir iz Prage, Rudolf Spielmann iz Dunaja, Lajos Steiner iz Budimpešte, vseuč. prof. dr. Milan Vidmar, poleg teh mednarodnikov bodela igrala v turnirju tudi mariborska matadorja viš. sodni svet- nik Emil Kramer in profesor Mirko Stupan. Za-

□ K Sv. Barbari na Kalvariji gre v nedeljo ob pol osmih jutraj procesija iz bazilike Matere Mi- losti. Naprej bo obhod s štirimi sv. evangelijski in blagoslovi, potem pridiga in slovesna sv. maša.

□ Vse je že pripravljeno za sprejem otrok na Počitniško domu kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju. Prva skupina odpotuje v nedeljo, dne 10. t. m. ob 9.40 iz glavnega kolodvora ter je otroke privedi že pol ure prej na kolodvor, prtljago pa oddati dan poprej ob 9 v Zdravstvenem domu.

□ 35 otrok na morje. Včeraj smo že poro- čali, da je izbrala komisija mestne občine 90 najrevnejših otrok, ki pojdejo prihodnje dni za en mesec na občinske stroške v Počitniško kolonijo na Pohorje. Ob enem je komisija skle- nila, da se pošlje na stroške občine 35 otrok na morje. Izbira se bo izvršila kasneje.

□ Iz policijske službe. Vodja kriminalnega odelka mariborske policije g. Franc Cajnko je na dopustu. Za časa odsotnosti ga nadomešča kriminalni nadzornik g. Janko Goršič.

□ Protituberkulozni dinar za azilni sklad PTL v Mariboru je dosegel v mesecu maju tega leta znesek 113.185 Din.

□ Rotovski trg — gledališče. Včeraj je padla odločba glede letošnjega gledališkega prostora za predstave pod milim nebom med Mariborskim tednom. Odločili so se za Ro- tovski trg, na katerem se bo vprizorila Molie- rova komedija »Zlahtni meščan«.

□ Zadnje deževje je prišlo prav mestnemu vodovodu. Radi suhe pomladi je namreč gla- dina podtalne vode tako padla, da so se pri vodovodu že resno bali zlih posledic, kakor so jih doživeli predlansko poletje. Vključiti so morali v vodovodno omrežje tudi že studenec mestnega kopalnice, ki še sedaj dnevno daje 430 kub. metrov vode. Deževje je povzročilo, da je porasla podtalna voda za pol metra ter začasno priteka zopet v dovoljni meri v stu- denec. Med tem časom — še v teku junija — bodo pa gotova dela v novem vodnjaku in po- tem bo rešen vodovod vseh skrbi pred sušo.

□ Trg Svobode — postaja za Mariborski otok. Ker se je opazila potreba, da se preme- sti postaja avtobusnih voženj za kopalnice na Mariborskem otoku v središče mesta, bodo vo- zili od nedelje dalje mestni avtobusi v kopa- lišče s Trga Svobode po Kopalški, Tattenba- chovi na Glavni trg, kjer bo pred trgovino Oslak postajališče, in nato po Koroški cesti proti otoku. Končna postaja pri vožnjah nazaj bo zopet na Trgu Svobode.

□ Brezposelnost nazaduje. Na borzi dela opažajo zadnje tedne znatno nazadovanje brezposelnosti. Pripisati je ta pojav predvsem živahni gradbeni delavnosti, ki je letos mnogo živahnejša, kakor lani.

□ Dohodki mariborske carinarnice so znašali v maju skupno 5.148.097 Din 75 par in sicer od uvoza 5.156.541 Din 75 par, od izvoženega blaga pa 8444 Din.

□ Posetna izpremema. Gosp. Andrej Maca- rol, pekovski mojster je kupil hišo v Koroševi ulici št. 5 od gospe Vilme Pallas za 380.000 Din.

sedba turnirja bo torej zelo močna ter bo nedvom- no epadal v vrsto letošnjih velikih mednarodnih ša- hovskih prireditev. Šahovski turnir bo gotovo ena najmočnejših letošnjih atrakcij Mariborskega te- dna, ki bo našla svoj odmev v propagandnem oziru tudi v inozemstvu. Da pa bodo prišli na svoj račun ne samo šahisti in strastni kibici, ki bodo nepo- sredno zasledovali potek turnirskih partij, temveč tudi široke množice, je poskrbel šahovski klub za posebnost, ki bo vse zanimala. Igrala se bo med turnirjem živa šahovska partija. Šahovnica bo ogromna ploček na prostem, najbrže na kakem trgu, figure pa bodo tvorile skupine v narodne noše obličnih ljudi. Nasprotnika, ki se bodeča zagrabila s tem živim šahom, še nista določena, vsekakor pa bo poskrbljeno, da bodeča igrala dva priznana mojstra.

□ Lopate so zapele ... na velikem parcelnem kompleksu ob Maistrovi in Prešernovi ulici, kjer so pričeli z izkopavanjem za temelje velike več- traktne stanovanjske hiše, ki jo gradi tukajšnji in- dustrijalec Wögerer in v katerih bo prostora za 24 strank.

□ Mesarji ostanejo na trgu. Kakor smo zve- deli, se bo za poskušajo rešilo mesarsko vpraša- nje ena Glavem trgu na ta način, da ostanejo stoi- ničarji zaenkrat na dosedanjih prostorih. Le umak- nili se bodo nekoliko nazaj proti pločniku in stis- nili skupaj, da se bo vrsta stoječarjev, ki sedaj zavzema prostor ob severnem pločniku Koroške ceste, lahko umaknila k južni strani ceste. Na ta način se bo dobil na cesti dovolj širok prostor za obratovanje avtobusov. Mesarsko vprašanje, ki je povzročilo tako v vrstah prizadetih stoječarjev kakor pri kupujočem občinstvu dokaj razburjenja, bi se na ta način najprimerneje rešilo.

□ Zaprta cesta. Banovinska cesta Sv. Le- nart-Sv. Trojica je med Sv. Lenartom in Se- narsko radi preložitve ostrih ovinkov v Rade- hovi za vozni promet zaprta. Promet med Le- nartom in Trojico se lahko vrši po cesti preko Spod. Porčiča. Cestna dela opravlja maribor- ski okrajni cestni odbor iz sredstev banovin- skega pomožnega fonda. Zaposlenih je 25 ljudi. Iz treh ostrih cestnih ovinkov v Radehovi bo po preložitvi nastala stegnjena krivina, ki jo bodo posebno avtomobilisti z veseljem pozdra- vili.

Celje

○ Nevarnost povodnji minula. Kakor smo že včeraj poročali, je začela Savinja v sredo v prvih opoldanskih urah upadati. Voda se je le počasi od- tekala, predvsem zato, ker je še ves popoldan in tudi zvečer in ponoči deževalo ter se je bilo bati, da bo ponovno naraščala, kar se pa hvala Bogu ni zgodilo. Pač so pa ljudje, ki stanujejo ob ogroženih krajih, šli s strahom k počitku. Včeraj zjutraj je pa voda že skoraj popolnoma upadla in zaenkrat ni nevarnosti pred poplavo. Mostiček pri izlivu Suš- nice v Savinjo, ki ga je poškodovala voda, so po- pravili že v sredo popoldne. Voda je napravila mnogo škode na vrtovih in poljih ter povzročila mnogo upravičenega strahu. Pri tej priliki bi zopet opozorili vse merodajne faktorje, na naše najbolj pereče vprašanje — vprašanje regulacije Savinje, ki pri vsakem, lahko bi rekli najmanjšem dežju, napravi na stavbah in poljih neprecenljivo škodo. Naj bi se ta zadeva enkrat vendar premaknila z mrtve točke.

○ Umrja je v celjski bolnišnici Čokl Marija, 39letna posestnica iz Virovca pri Pristavi. N. v m. p.l.

○ Krajevna protituberkulozna liga v Celju na- merava tudi letos poslati nekaj revnejših otrok v počitniško kolonijo.

○ »Deutsche Zeitung« in prireditve Jadrans- ke Straže. Včerajšnja »Deutsche Zeitung« poroča o zadnjih prireditvah Jadranske Straže, pri ka- terih so po njeni izjavi sodelovali tudi tukajšnji Nemci. Vendar naletimo v tem članku na nekaj vrstic, iz katerih je razvidno, da tukajšnji Nemci niso preveč zadovoljni s celotnim potekom teh slavnosti. List pravi namreč, da so se jih tudi Nemci udeležili, nemški otroci so korakali v slav- nostnem sprevodu. Če je bilo pa pametno to pri- liko izbrati za objužanje starih ran, pravi list, je pa drugo vprašanje. Kdor je zasledoval celotni potek manifestacij, mu je vse takoj jasno.

Ptuj

Grozna nevihta s točo, ki je razsajala v noči od srede na četrtek, je napravila veliko škodo na polju in v vinogradih. Prizadete so najbolj Haloze, posebno pa občini Varea in Lancova vas. Ljudstvo je radi tega in radi raznih drugih elementarnih nezdoh in gospodarske krize zelo ubobožano.

Kulturni obzornik

Beseda o slovenski kritiki

Slovinci smo imeli vobče malo poklicanih kritikov, ki bi znali zajeti čas in umetnostne smeri, katere nastajajo v bolj ali manj ostro za- črtanih duhovnih spremembah dobe, in to v svoj- jih esejih, kritikah ali sistematičnih razpravah postavljati kot bazo, kot izhodišče za vse ustvar- janje sodobnikov. Torej kritikov, ki bi v časov- ne umetnostne tokove vdihovali svojega veli- kega duha ter tako soustvarjali in vzgajali ge- neracije umetnikov. In še: ki bi bili v sebi kot kritične osebnosti dograjani in pošteno objek- tivni. Levstik je bil slovenski kritik, ki ni zgolj priložnostno pisal, ki se ni prekleceval, ki ni ubijal, marveč sistematično gradil. Jurčič je bil njegov najvidnejši uspeh ne le po izboru moti- vov, marveč tudi po umetniškem oblikovanju. Precej tehtno je izpolnil svoj čas tudi Stritar in sicer bolj kot ideolog kakor pa pisatelj ali pes- nik. Njegovi literarni članki so imeli močan od- mev na tedanje knjižno razumništvo. Ob prelo- mu v 20. stoletje je bila znana skupina sloven- ske moderne v sebi toliko močna, da si je sama brez osrednje kritične osebnosti znala izsekati novo strugo, ki je tedaj tekla po vsej Evropi, delno pa se je v »Zadruge kritično oblikovala. Kritiki ob času zorenja Cankarja in Zupančiča so bili po večini enostranski poročevalci, brez duha, brez širine, brez pravega razumevanja svojega poklica. Izjeme so bile redke. Morebiti je bila ta doba za slovensko kritiko, ki je tekla v osebnem prerekanju, brez poglobitve v delo in čas, sorazmerno najsterilnejša. Šele tik pred vojno so začeli sporadično nastopati moške, ki so skušali doumeti čas in njega hotenje in ki so

gledališče, glasba, likovna umetnost itd.) ne- zmotljivo, nepristransko, v vsakem pogledu po- šteno, smejo pisati samo ljudje, ki imajo vsaj sledeče predpogoje: Prodrati morajo v bit stva- ri, o kateri pišejo. Predmet mora postati last njihovega duha. Na ta način jim bo jasen smot- er, ki ga hočejo doseči s kritiko. Ne bodo kole- bali z mnenji na levo in desno, kar se prečesto- krat zgodi: Danes odobravaš, proti čemer si se včeraj boril. Tak v sebi dograjen kritik bo hodil mirno, stvarno pot; ne bo hlatal po modi radi mode. Ne bo pretiraval. (Na tem mestu moremo v oklepaju opozoriti na sodobno kritiko, ki se radi sočasne umetnostne smeri pretirano ogreva za tkzv. stvarnost, pri kateri ne priznava niti trohice čustva. In vendar je in bo v človeku kljub popolni tehničarji vsega življenja ostalo kot močno gonilo vsega dejanja in nehanja poleg razuma tudi čustvo; ne mislimo solzavo, nena- ravno čustvo, marveč elementarno iskreno, ki je nujni spremljevalec slehernega duha.)

Kritik mora biti pošten, etično poglobljen. Sodbe tovarišje ga ne smejo podzibati. Ko piše, ne sme poznati prijateljev ne neprijateljev. Go- voriti mora zgolj kot strokovnjak in človek. Pri tem ne bo njegova kritika zgolj rušilna, marveč bo iskreno pokazala resničen obraz dela v poziti- tivnih in negativnih potezah. Le če je kritik do- grajena osebnost, se ne bo zgodilo, da bi se po- zersko postavil pred kakšno delo in ga z leve in desne obmetaval kot kos mrtve gline (kar se je že zgodilo v neki slovenski reviji ob izidu Tim- mermansovega »Župnika iz cvetočega vinogra- da«, in tudi drugod!), marveč bo prodril s pošte- nino, nepristranskim očesom v duha slehernega dela in od tu navzven odkrival njegovo resnično podobo.

Namen kritike ni kritika, ni kramljanje, stereotipno naštevaje vsebine in podobne udo- mačene »ocene«, marveč vzgoja kulturnih ustvarjalcev, šola, ki mora ob sleherni lekciji

prinesti nekaj pozitivnega. Le če bo kritik s svojo pošteno besedo vzgajal, odstranjeval na- pake, kazal nova pota, se bo porazgubila ona občutljivost naših književnih in drugih obliko- valcev, ki je (vsaj v starejših, ki niso bili navaje- ni iskrenih sodb) tako velika, da ne smeš ni- koli povedati resnice, sicer si izobčen iz njihove srede. Slovenska kritika je kljub velikemu na- predku še zmerom majhna, prečestokrat oseb- na, pristranska, nedosledna. Še zmerom ni šola rastočih generacij, marveč le (lahko bi rekli) oficijelna veja znanstvene književnosti, brez ka- tere ne more biti noben kulturni narod. Mesta, ki ji po pomembnosti gre, pa še zmerom ni za- sedla.

★

Hramovi zapiski. Književna založba »Hram« je po vzorcu »Modre ptice« »Književnega glasnika« in podobnih literarno-informativnih revij začela izdajati (v uredništvu Mirka Javornika) Hramove zapiske, ki bodo imeli sledečo nalogo: vzdrževati etalno in živo vez med založbo in naročniki, obve- štati naročnike v vseh zanimivih in pomembnih kulturnih pojavih tako pri nas kot v svetu, pred vsem pa dvigati zanimanje za slovensko besedo in slovensko knjigo, ki ji je založba odmerila v pro- gramu prvo mesto. Tako bomo v načrtu re- vije. Zanimivo so v tej številki izjave Josipa Vid- marja o knjigi o Zupančiču, ki jo kani Hram izdati. Po njegovih besedah bo ta knjiga pokazala Zupan- čiča v celotni podobi, ki pa jo bo Vidmar izobli- koval le na podlagi Zupančičevih del. Načel bo med drugim tudi vprašanje, zakaj ni Zupančič osrednja osebnost v našem življenju, dasiravno bi po umetniški sili nujno moral biti. »Hramovi za- piski« bodo zgolj zapiski, ki bodo služili svojih knjižni založnici, brez namena, da bi stopili v vrsto osrednjih revij slovenskega kulturnega življenja. Zato se ne moremo spuščati v vprašanje nene nu- nosti v slov. revialnem življenju.

— bič.

Polmilijonska poneverba v Zagrebu

V Zagrebu so aretirali bivšega ravnatelja židovske bogoslužne občine Lavoslava Hamburgerja, ker je poneveril nad pol milijona dinarjev. Hamburger je imel 6000 Din plače na mesec, za njegovo razkošno življenje mu pa to ni zadostovalo. Že delj časa se je v židovskih krogih šušljalo, da račun v židovski bogoslužni občini niso v redu. Nekega dne so pa stanovalec, ki stanuje v hišah židovske bogoslužne občine, dobili pozive, naj plačajo stanarino. Seveda so se silno začudili, ker so stanarino že davno plačali. Pritožili so se na občinsko upravo in takrat so ugotovili, da ravnatelj Hamburger ni vknjižil teh vplačil, ki so znašala

skupaj 57.895 Din. Uprava je uvedla preiskavo, ki je dognala, da je Hamburger poneveril 519.892 dinarjev. Sprva uprava te atere ni naznanila policiji, mervč je Hamburgerja samo odpustila iz službe brez pravice do pokojnine. Hamburger je namreč obljubil, da bo primanjkljaj pokrtil. Ker je pa nadaljnja preiskava ugotovila nove nekorektnosti, je uprava zadevo izročila policiji, ki je Hamburgerja aretirala. Med zagrebškimi židi, ki jih ni malo, je ta afera povzročila veliko razburjenje, posebno, ker pri Hamburgerju niso našli nobenega denarja več in bo morala židovska bogoslužna občina sama utrpeti nad pol milijona dinarjev.

Kaj pravite?

Cim bolj berem ljubljansko »Jutro«, tem manj vem, zakaj gre. »Jutro« vedno po nekom udriha, samo rad bi vedel, po kom? Čeprav sem zvest bralec »Jutra«, vendar bi prošil uradništvo »Slovenca«, naj mi ono pojasni razne pojme, ki jih berem v »Jutru«. V »Včeršnjem« »Jutru« berem, da v Avstriji vlada nekak »klerofašizem«. To mora biti že huda zver, da jo »Jutro« tako ogorčeno pegla. Pa berem dalje — v kolikor se spominim, se izraze, kakor »kleroseparatizem«, ki da je potreben »dearistrijanizem«, potem berem o nekem lekarnarju, ki da meša strupe — nevarna reč — z »demagoškimi šlagerji«, nekim »kleroseparatističnim punk-takem«, ki so bolni za »defetističnimi tendencami« (to mora biti kakšna podobna bolezen, kakor rečimo »dementia precoca«, ki ima podobno ime). Ne vem pa ne, kaj je prvo, ne, kaj je drugo.

Brni mi po glavi teh norododnih izrazov. — Kmalu bomo brali o liberalofašistih, o komunoliberalcih in klerikalodemokrati, o liberalokomunistih, o klerikaloliberalokomunofašistih in tako dalje. Katera je bila dosedaj najdaljša slovenska beseda? V prejšnjem stoletju je menda »Naroda« zapisal besedo: »konkordatobombardnocionigovec«. V »Slovenščini« je dosedaj imela ta beseda rekord kot najdaljša. Ako se bo »Jutro« še dalje razburjalo, ni izključeno, da bo v svoji ogorčenosti zapisalo še kakšno daljšo psovk in stari rekord bo posekan. Kakor vse kaže, ima »Jutro« še pljuča.

En reper proti desetim stavim, da bo stari rekord padel, žalostna mu majka. njemu in ubogim bralcem.

Za sončenje

Salvira olje in creme
Velika izbira kopalnih čepic
Drogerija Kanc
v nebotičniku in Židovski ulici 1.

palaho uprave policije v Ljubljani, Šubičeva ul. 5. Dovož preko Muzejskega trga. To je nepreklicno zadnji komisijški pregled za vsa dosedaj iz kateregakoli vzroka še nepregledana motorna vozila v območju uprave policije ter okrajnih načelstev. Po tem pregledu bodo vsa letos še nepregledana motorna vozila organi javne varnosti ustavili in zadržali do ugotovitve, ali je lastnik dotičnega vozila zadostil vsem dolžnostim, obenem pa se bo zoper vsakega zamudnika uvedlo kazensko postopanje v smislu tarifne postavke 100 Zakona o tak-sah, pripomba 8, radi vožnje brez odobritve za rabo vozila. K pregledu je prinesel s seboj: 1. Prometno knjižico, v kateri mora biti potrjeno plačilo državne in banovinske takse za leto 1934 in občinskega davka vsaj za prvo četrtletje. 2. Kolek za 100 Din. 3. 60 Din v gotovini kot takeo za komisijški pregled. 4. 25 Din v gotovini za nove tablice. 5. Vozniške izkaznice vseh oseb, ki običajno vozijo z omenjenim vozilom. Vozilo se mora predstaviti komisiji čisto in z vsemi pripravami in orodjem, katero se rabi na vožnji. Ljubljana, dne 6. junija 1934. Uprava policije v Ljubljani.

— Vse Gorenjce in Gorenjke, bodisi da so člani Jadranske Straže ali ne, vabimo, da se pridružijo radi izredne ugodnosti romanju na Trsat in izletu na Jadran, ki ga priredi Jadranska Straža škofja Loka v dneih 24. junija do 1. julija 1934. Cena samo 160 Din in vožnja do postaje škofja Loka. Preberite oglas v četrtkovem »Slovencu« in takoj sporočite Vašo udeležbo na Fr. Debeljaka, škofja Loka.

— XXXIV. redni občni zbor Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani bo v petek, dne 15. junija t. l. ob 7 zvečer v posvetovalnici Zdrženja trgovcev v Trgovskem domu, Gregorčičeva ulica 27, pritrilje, levo. — Dnevni red: 1. Nagovor predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blaginika; 4. poročilo preglednikov računov; 5. volitve odbora, društvene razsodišča ter dveh preglednikov računov; 6. določitev ustanovnine, članarin; in pristopnine za leto 1934; 7. samostojni predlogi. Samostojne predloge je naznaniti pet dni pred občnim zborom pisмено društvenemu predsedstvu. (6485.)

— Opozorjamo Vas, da dobite na vselejmu o priliki brezplačnega pokušanja Radenske tude brošuro o zdravljenju z mineralno vodo, katere ne zavrzite kot mnoge druge reklame, temveč jo pazljivo prečitajte. Če je sami ne rabite, jo oddajte dalje!

— Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča sledeče knjige: Adam, Jesus Christus. 325 strani. Vezano 160 Din. — Adam, Das Wesen des Katholizismus. 295 strani. Vezano 136 Din. — Drinkwelder, Vollendung in Christus. 264 strani. Vezano 136 Din. — Feckes, Das Mysterium der heiligen Kirche. Dogmatische Untersuchungen zum Wesen der Kirche. 222 strani. Nevezano 136 Din. — Huber, Vom Christentum zum Reiche Gottes. 175 strani. Nevezano 58 Din. — Jürgensmeier, Der mystische Leib Christi. 381 strani. Vezano 156 Din. Neuss, Ein Priester unserer Zeit. življenje in delovanje Jožefa Stoffels, namesnega škofa iz Kölna. 150 strani. Nevezano 72 Din. — Polz, Mater Dolorosa. Ein Trostbüchlein für leidbedrückte Menschen-Kinder. 150 strani. Vezano 50 Din. — Schreiber, Führer durch das Kirchenjahr. 382 strani. Vezano 136 Din. — Sertling, Katechismus der Ungläubigen, I. del. Urgründe des Glaubens. 178 strani. Nevezano 35 Din.

— Vaški bankir napaden in izropan. V Bašajdu pri Bebekereku so v noči od ponedeljka na torek roparji napadli in smrtno nevarno ranili bogatega izposojevalca denarja Miljutina Grujiča, starega 80 let, in njegovo 79 letno ženo. V torek

Z NIVEA na zrak in solnce!

Ali prosim oprezno! Vaša koža se je vsled gorke obleke odvadila solncu, zato se natrite najprej z Nivea-cremo ali Nivea-oljem — oboje varuje in neguje kožo ter pospešuje, da postane naravno rujava.

Krka narašča

Novo mesto, 6. junija.
Krka je že prestopila bregove in se razlila po vseh nižje ležečih vrtovih. Narasla je za 80 cm. Dež vzdržema pada in Krka, kakor tudi njeni pritoki stalno naraščajo. Bati se je zopet hude poplave, kakor je bila lansko leto v jeseni, ki pa bo sedaj, ko je vse rastlinje v najlepšem razvoju, napravila še veliko večjo škodo.

Planina pri Sevnici

Zalostno so zapeli farni zvonovi in naznanili, da je umrla ugledna žena in skrbna mati gospa Jožefa Špan. Bila je res mati vzgojiteljica, ki je vzgojila šest sinov in pet hčera, katerih ena je šolska sestra, dva sinova sta duhovnika, ki zavzemata odlične stopnje v redu salezijancev. Skromna za sebe je blaga pokojnica velikodušno prispevala za misijone in razne dobrodelne namene, podpirala dijake in bila prava mati ubožcev. Mnoge revne družine bi vedele povedati, kaj jim je bila Španova bolra — tako so jo splošno nazivali, ker je bila neštetim otrokom krstna ali birmanska botra. Ni pa delila le kruha za telo, ampak tudi za dušo. Utrjena v krščanski askazi in resnicah sv. vere je znala spretno zavrniti nasprotnika z ljubeznivo in prepričevalno besedo, še bolj pa z molitvijo, pa je marsikoga privedla na pravo pot. Vse življenje se je odlikovala z globoko vero in bogu danostjo, tako tudi v dolgotrajni, hudi bolezni, katero je prenašala čudovito vdano. Smrti se ni bala, veselo ji je šla naproti v upanju na bogato plačilo pri Bogu. Poleg svojcev zapušta pokojnica nebroj prijateljev in znancev, ki so jo cenili radi njene izredne gostoljubnosti ter jo bodo ohranili v blagem spominu. Zaljubljeni preostalih naše sožalje, umrli pa večni pokoj!

Vavta vas

Smrtna žetev. V ponedeljek, 4. t. m. je umrl v Hruševu pri Gor. Straži lesni trgovec in posestnik g. Vintar Franc, kateri je bil sivočesan tudi župan občine Prečna. Pokojnik je brat g. župnika v Smihelu pri Pliberku na Koroskem. Bolan je bil že dalje časa. Naj počiva v miru!

Nevihata. Kakor po drugih krajih, je divjala nevihta tudi pri nas. Hudourni oblaki so se pripodili od severovzhodne strani in so prečenski fari sipali ledeno zrnje. Po naši dolini je pa — hvala Bogu samo lilo. Pač pa je toča zelo padala po hribu Ljubnu in uničila tamošnje vinograde. Od takrat naprej pa imamo prav jesensko vreme. Megle se vlačijo po hribih kakor meseca novembra in dan za dnevom dežuje. Slaba bo, ker znan je ljudski rek, da vzame suša le en kos kruha, moča pa tri.

Št. Jernej na Dolenjskem

Toča je hudo upustošila gorjanski svet okoli Ržišč in Bana. Težko prizadeti so zlasti vinogradi, v katerih je uničen skoraj ves pridelek.

Konj odgriznil kravi jezik. Posestnik Vrbič iz Ostroga je imel privezana v hlevu kravo in konja, ki sta živela v dokaj lepi slogi. Pretekle dni pa je prišlo med njima do nesporazuma zaradi hrane. Krava je prehitro praznila jaslji, pa se je konj razjezil, šavsnil po njej in ji odgriznil jezik. — Kravo so morali oddati mesarju, konj pa od odslej sam gospodaril pri polnih jaslji.

Občinske volitve za tukajšnje občino bodo dne 1. julija. Istega dne bo ljudsko glasovanje tudi v Kostanjevici in Skocijanu.

Kotlje

Bliža se poletna sezona. Ze sedaj je obiskalo Kotlje mnogo izletnikov. Posebno mnogo je bilo šolske mladine, ki so napravili svoje majnske izlete v Kotlje. Kakor smo veseli, da nas nadebuda mladina obišče, vendar bi želeli, da mladina, ki prihaja na kmete, tudi spoštuje delo našega kmeta, da se ne bodo godili obžalovanja vredni primeri, kakor se je to zgodilo prejšnji teden. Učenci so opazili med žitom divji mak (purpura jo tukaj imenujejo) in cela tropa otrok se požene med žito, tako da so nastale cele ulice na njivi. Razumljivo je, da so prizadeti ogorčeni, če vidijo, da se njih delo in trud tako omalovažuje.

P. J. S. SERRARENS, tajnik Mednarodne zveze krščanskih strokovnih organizacij

Avstrijski problem

Potem, ko se je parlament sam izločil iz političnega življenja, je prevzel Dollfuss najprej princip avtoritativnosti, nato pa se protimarksistično usmerjenost. Ko je Dollfuss ubral avtoritativni kurs, ker je parlament »odpovedale« (bila je formalna napaka!), je vladal na podlagi aličnega še veljavnega zakona iz leta 1917, torej na zelo tesni bazi. V mesecu marcu leta 1933 se je nahajala Avstrija v težkem položaju. Hitlerjevi, ki so dobili v Nemčiji v roke svo oblast, so hoteli Avstrijo pogoltniti. Vse stranke so hotele podpirati kanclerja Dollfussa v njegovem boju proti hitlerjevemu in to v Avstriji in v inozemstvu. Pri hitlerjevem napadu ni mogel računati le s pomočjo svoje stranke, temveč tudi na Heimwehr in socialiste. Vedel je, da stoji za njim poleg policije in vojske ter pomožne policije tudi nelegalni vojaški formaciji Heimwehra in Schutzbunda. Bil je torej močan. Poleg tega je bila velika večina ljudstva prtili hitlerjevemu.

V državi pa je vladala kljub temu velika napetost. Socialisti so zahtevali spoštovanje ustave in sklicanje parlamenta. Heimwehr ni hotel nikakega parlamenta, nobene strokovne organizacije, temveč le totalno in protimarksistično državo. Če bi se jih posrečilo zrušiti marksiste, bi postala gospodar položaja. Dollfuss se je upiral dolgo časa heimwehrovskim zahtevam. Vedel je, da bi pomenilo ustreči Heimwehru, vpeljati fašizem. Heimwehrovci niso odnehali. Zahtevali so trdovratno razpust socialdemokratske stranke, socialistične strokovne organizacije, zasedbo dunajškega magistrata in uvedbo vladnega komisarijata na Dunaju. Zahtevali so torej popolno odpravo socialističnega vpliva. S tem so se razmere poostrele.

S svojega stališča so Heimwehrovci pravilno pojmovali situacijo. Tega pa niso bili zmožni socialisti, ki so plavali še vedno v starih oblakih in

so imeli stare predsodke. Zato so tudi odgovorili z grožnjo, s splošno stavko in s prikrito napovedjo upora. V mesecu decembru 1933 bi morale dobiti delavske zbornice nove uprave. Vlada ni marala volitev. Tudi mandatov ni marala podaljšati, ker bi s tem le okrepila socialistične močne postojanke. Tudi heimwehrovske strokovne organizacije, ki dejansko niso predstavljale nikake moči, naj bi prišle v upravo zbornice. Socialisti se pod takimi pogoji niso mogli sporazumeti z vlado in so odklonili sodelovanje, čeprav bi morali vse izgubiti. Kljub temu je šel Dollfuss še dalje in je imel s socialisti pogajanja po posredovalcih. Še 18. januarja je imel govor, ki je pomenil vabilo socialistom k sodelovanju v novi državi. Pri tem je izrekel svoje mnenje, »da je sedaj odpadla antiteza razrednega boja in da bo skorajšnja bodočnost prinesla čisto nove možnosti sodelovanja vseh tistih krogov, ki zaenkrat stoje še od daleč v veliki fronti za neodvisnost in zgradbo nove Avstrije.«

Razumimo, kaj to pomeni. Vse, kar smo povedali doslej o socialistih — razen malenkosti — je bilo Dollfussu v glavnem znano. Potem ko se je dolge mesece pogajal s socialisti, jih je sedaj kar naenkrat povabil k sodelovanju pri »zgradbi nove Avstrije«.

Poziv je bil na mestu

Dogodki naslednjih tednov so pokazali, da Dollfuss ni več vodil avstrijske zgodovine. Odgovor socialistov ni bil v skladu z zgodovinsko pomembnostjo vabila, toda kljub temu bi se mogel biti podlaga za nadaljnje razgovore. Znano je bilo namreč, da sta se borili pri socialistih še vedno za zmago levičarsko usmerjena struja Bauerja in Deutscha v zvezi z akademskim judovskim privrskom ter zmerna struja Karla Rennerja, za katerim so stali predvsem strokovne organizacije. Heimwehr pa takega razvoja ni hotela. Hotela je sama zavladati.

31. januarja se je ponesrečil heimwehrovski

puč v Tirolu. Dne 4. februarja je povedal Starhemberg, da bodo heimwehrovci odredili Dollfussu z upanje, če se ne bo otresel demokratskih strank in izvršil učinkovitih dejanj. Zatem je odšel Dollfuss v Budimpešto. V njegovi odsotnosti so bile izvršene pri socialistih nove preiskave. Orožje so v resnici našli in še veliko množino. Dollfuss se je vrnil. 9. in 10. februarja se je vršila ministrska seja. Dne 11. februarja je govoril Fey na heimwehrovski prireditvi. Po časopisnih vesteh je rekel med drugim tudi to-le:

»Včerajšnja in današnja izmenjava misli nas je prepričala o tem, da je Dollfuss naš. Danes vam lahko povem še več, čeprav v zelo kratkih besedah: Jutri bomo šli na delo!«

Te napovedi ni bilo mogoče razumeti napačno. Ali je bila ta napoved resna izjava ali baharija? Če je bilo to vse resnica in če je vlada nameravala 12. februarja razpustiti vse socialistične organizacije itd., potem pomeni, da se je Dollfuss udal fašističnim zahtevam Heimwehra in je bila nameravana revolucija od zgoraj nazval. V napačni situaciji so pa morale te besede vsekakor učinkovati kot baklja v sodu smodnika.

Tako so v resnici tudi učinkovale. Vestaja je buknila.

III. POSLEDICE VSTAJE

Socialistična stranka je bila razpuščena, prav tako tudi socialistične strokovne organizacije, vsi mandati socialističnih poslancev, deželnih poslancev, obč. svetnikov, obratnih zaupnikov so bili razveljavljeni. Vse brez predhodne sodne preiskave in ne da bi imela vlada za to v zakonodaji kaka pooblastila.

Socialisti imajo seveda malo vzroka pritoževati se nad tem postopanjem. Kajti oni so se igrali s svetovnim mirom! Če bi namreč zmagnali, bi vkorakale v Avstrijo fašistične čete s severa in juga. In kot je pravilno zapisala socialistična pesnica Henriette Roland Holst, bi tudi utrdili dik-

taturo. Mi obžalujemo le, da je dunajska vlada pri svojem postopku krenila v pravne poti. Vlada je namreč sedaj zasidrala svojo diktaturo v novi, navidezni ustavi, ki je bila »odobrena« od okrnjene parlamenta in prav tako smešni seji, kot je bila ona nemškega državnega zbora v Krollovi operi.

Sedaj hoče vlada ustvariti naekrat novo nemško stanovsko državo Avstrijo in sicer z diktatorskimi ukrepi. Stranke so odpravljene, strokovne organizacije so zginele. Kaj pomeni to v strokovnem gibanju, povedo te številke: socialistična strokovna zveza je imela do 500.000, krščanska 100.000 članov, rumene heimwehrovske organizacije so jih navajale 15.000, imele so jih pa dejansko le okrog 5000. Po vstaji se naravno niso izpremenili vsi socialisti kar naenkrat. En del je bil nad potekom dogodkov zelo pobit. Drugi del, ki ni bil pri rdečkarjih iz prepričanja, je pa prosto zadržal. Po razpustu njihove strokovne zveze je bil velik del delavcev brez zaštite. Tisoči so se pridružili krščanskim strokovnim organizacijam. Samo »Zveza krščanskih nameštencev« je narasla na 100.000 članov. Heimwehrovci takega dviga niso zabeležili.

Za tem je prišel od fašistične strani predlog za enotno strokovno organizacijo. Krščanski strokovničarji so se temu upirali z vsemi silami. Socialno-politični minister Schmitt je postal medtem dunajski komisar, na njegovo mesto pa je prišel heimwehrovec Neustädter-Stürmer. Ta se je zadovoljil z nadaljnjim obstojem obstoječih strokovnih organizacij, izrekel je le željo, naj bi tvorile kartel. Ko se je krščanska strokovna zveza po dolgi debati vdala temu vladnemu predlogu, je bila že obsojena. Kajti sedaj so jo pričeli siliti, naj se stavi na razpolago vladi radi ustanovitve enotne organizacije. Ni ji bilo dovoljeno niti pričakati 4. marca, to je njene konference, ki bi ji imeli prisostvovati tudi delegatje internacionale. Ne, tako se jim je mudilo, da je bila prisiljena izvršiti harakiri že na petek.

(Dalje sledi)

Piccardov učenec poleti v stratosfero

Ne gre za nov rekord

Skozmičnimi žarki bi rad razbil atom-
Drugi potnik dijak

Belgijci se v najkrajšem času tretjič dvignejo v stratosfero. To ne bo več prof. Piccard, ki naj bi tretjič poskusil svojo srečo, temveč njegov učenec prof. Cosyns, ki je spremljal svojega mojstra na drugem poletu. Prvič se je Piccard dvignil leta 1931, in sicer iz Augsburga. Drugič se je dvignil 1. 1932 iz Curicha. Tretjič se je profesor Cosyns hotel dvigniti lani.

sko leto, in sicer iz Hour-Havenne v Belgiji. Toda nekaj dni pred odhodom se mu je razpoložila gondola, ki je bila iz magnezije, in ranila profesorja. Tedaj je profesor Cosyns odgodil polet za eno leto.

Prof. Max Cosyns se zdaj pripravlja že eno leto na nov polet. Dvignil se bo iz Hour-Havenne v bližini gradu Ardennes. V vojaški delavnici mu napihnejo balon, ki bo vseboval 14.000 m³ plina. Ta balon je že rabil prof. Piccard in Cosyns ga je le moderniziral. Na zgornjem delu mu je dal postaviti nekaka dva velikanska rokava, ki naj bi ovirala prehitro dvigovanje balona. Le na ta način bo mogoče izvršiti znanstveno opazovanje. Pri prejšnjih poletih se je balon prehitro dvigal, da bi mogli učenjaki dobro preiskati stratosfero.

Prof. Cosyns je dal napraviti novo gondolo, in sicer iz aluminija. Na vseučilišču v Bruslju postavljajo v gondolo potrebne aparate. Zgornji del oble bo bel, spodnji del črn. Na ta način naj bi se ublažili premočni učinki temperature.

Max Cosyns je že določil čas odhoda, in sicer se bo polet izvršil v času med 12. junijem in 1. septembrom. Profesor je prepričan, da so zdaj mnogo bolj pripravljeni na polet kakor pri prejšnjih poskusih. Po njegovem mnenju niso drugi poleti v inozemstvu prinesli posebnih sadov. Ruski polet ga je samo naučil, kako ne sme leteti. Američani pa niso prinesli nikakega praktičnega rezultata. Njihovo znanstveno poročilo doslej sploh ni izšlo. Profesor pravi, da se bo dvignil na podlagi raziskovanj, ki jih je izvršil prof. Piccard pri svojih poletih. Tudi njegova lastna opazovanja za časa drugega poleta, ko je spremljal prof. Piccarda, mu bodo prišla prav. Prvotno je prof. Cosyns nameraval leteti v družbi z inženjerjem J. De Bruin; toda temu niso dovolili dopusta. Zato si je izbral drugega spremljevalca. Ponudb ni manjkalo, toda Cosyns je odklonil vse, ki bi jim bil polet samo v sportno zabavo. Izbral je moral človeka, ki pozna dobro fiziko in ima tudi primeren značaj. Med tremi kandidati, med Belgij-

cem, Italijanom in Poljakom, se je odločil za Belgijca. To je Néré Van der Elst, slušatelj 4. letnika na politehniku v Bruslju. Vse je že pripravljeno za dvig. Drzna letalca čakata samo ugodno vremensko poročilo.

Njima ne gre za to, da bi pobila rekord Američana Seattleja, ki ga je postavil 20. novembra 1933, ko je dosegel višino 18.616 m (Rusi so se dvignili 22 km visoko), pač pa hočeta samo prekositi belgijski rekord, ki je znašal 18. avgusta 1932 16.940 m. Glede znanstvenih rezultatov, ki naj bi jih prinesel polet v stratosfero, je prof. Cosyns izjavil.

V prvi vrsti nameravava proučiti kozmične žarke. V tem pogledu nista ruski in ameriški polet prinesla nič novega. Raziskovanja na visokih gorah pa so bila precej uspešna in so prevrnila naš prvotni program merjenja. Ugotovili smo, da je končno izžarevanje sestavljeno iz treh komponent in da tvorijo te komponente elektro-pozitivni in elektro-negativni. Prav težko je ločiti aktivne elemente od negativnih. Upamo, da bomo v tem pogledu ugotovili kaj koristnega. Gre za to, da odkrijemo smer različnih žarkov, njihovo jakost in njihovo prodornost. Rabili bomo Geigerjev števec, ki je nekoliko izboljšal. Kozmične žarke bomo proučili v višini 15.000—17.000 m.

Angleži so junija lanskega leta odkrili sestavne dele kozmičnih žarkov. Zdaj je treba odkriti variacije komponent, mehanizem reakcij in nastajanje drugovrstnih žarkov. Treba je tudi najti izvor. V tem pogledu obstajajo samo domneve, lahko si mislimo, da so izvor zvezd, sonce, prostor med zvezdami. Rad bi zvedel, kaj se dogaja z jedrom atoma. Danes vemo samo za sredstvo, s katerim lahko prodremo zunanj dele atoma, in sicer storimo to s pomočjo žarkov in z drugimi mogočimi žarki. Toda potrebovali bi energijo ene milijarde voltov za obdelovanje jedra. Prepričani smo, da bi nam kozmični žarki lahko dali sredstvo, s katerim bi prodrli do jedra atoma. Res, posrečilo se je razdrobiti atom, toda to je poskus, ki se posreči enkrat na tisoč. Danes ne moremo ugotoviti, kateri del atoma izžareva, ker sploh ne vemo, kateri atom povzroča ta izžarevanje.

Moderen dnevnik za vse poljske katoličane

Za časa svojega obiska v Parizu je kardinal Hlond izjavil listu »La Croix«, da namerava poljski katoličani osnovati v Varšavi velik katoliški dnevnik. Čeprav imajo katoličani že več drugih listov in tudi dnevnikov, je po njegovem mnenju takšen list potreben. List bo v vsakem pogledu res moderen, po zunanosti in načinu urejevanja. Gledal bo v prvi vrsti, da priklene nase tisto razumništvo, ki je pričelo opuščati motne liberalne nauke in se vrača h krščanstvu.

Nova Anglija v stari obleki

Angleški kralj Jurij v spremstvu svojih najstarejših sinov, prestolonaslednika in yorškega nadvojvode na poti k paradi gardnega regimenta, ki so jo priredili v proslavo 69. rojstnega dne kralja samega.

Slika s parade v čast angloškemu kralju ob proslavi njegovega rojstnega dne. To so inozemski vojaški atašeji.

Irska loterija Sweepstake je gotovo najbolj znana na svetu. Nanjo igrajo ljudje vseh stanov in iz vseh dežel na svetu. Okoli 3 milijone angleških funtov gre na ta način v irske blaginje; okoli 2 milijona funtov pa morajo iz njih zopet razdeliti. Lične lrke še enkrat premešajo srečke, nato se prične žrebanje.

Malo več takih!

Okoli leta 1890., v zlati dobi dandyjev Viktorianske Anglije, je živel v Londonu gledališki ravnatelj Bauer. Bil je zelo priljubljen kot »a perfect gentleman«; mnogo je izdal za dirke, garderobo in slično. Po smrti je zapustil precej dolga. Vdova, ki je nadaljevala njegovo podjetje, je smatrala, da mora odškodovati vse upnike. Ko je pred 17 leti umrla, so že bili poplačani vsi večji dolgov. A določila je v oporoki, da se morajo porabiti v ta namen tudi obresti njenega premoženja, dokler ne bo zadosteno vsem upnikom. Ta mesec je izplačalo sodišče zadnje zneske. Tvrda Everuth je prejela 23 funtov 8 šilingov 11 penijev za svilene robce, ki jih je bil kupil Bauer leta 1869.

Čehoslovaki: Nemci 3:1

Prizor z nogometne tekme med Čehoslovako in Nemčijo (bele srajce), ki je bila odigrana 3. junija v Rimu. Čehoslovaki so zmagali s 3:1.

Don Bosko na Dunaju

Tudi Dunaj je slavil don Boska. V štiridesetih cerkvah so se po odredbi kardinala Innitzerja opravljale tridnevne s pridigami o vzgojnih načelih in verskih smernicah sv. don Boska. Govorniki so se bili poprej zbrali pri salezijancih v zavodu, kjer je bil svoj čas inspektor sedanji kardinal dr. Hlond; tu jih je ravnatelj Peninger seznanil z novim svetnikom in se z njimi sporazumel o vsebini nagovorov. — Na slavnostni dan je kardinal Innitzer daroval v cerkvi sv. Štefana slovesno sv. mašo, katere se je udeležil tudi zvezni predsednik Miklas. Cerkev je polnila ponajveč dorasla mladina v slikovitih nošah in z zastavami. — Pri akademiji sta govorila tudi kardinal Innitzer in zvezni predsednik Miklas. Kardinal je poudaril, da so mnogi dolgo mislili na pomirjenje sveta brez vere in brez ljubezni, ki izvirata iz Boga. Don Bosko pa je vse svoje ogromno delo osredotočil v to dvojno središče: dvignil je kar celo križarsko vojsko, da zabrani propad zapadne kulture. Zbral je vse sloje in stanove v nadnarodno in nadnaravno družino, položil mostove med narode in narode, med ljudi in Boga. Poučil je človeštvo, da je pot, ki vodi do sreče, le v zmagi nad sebičnostjo in nad krutostjo. — Predsednik Miklas je poudaril don Boskovo socialno delavnost: »Danes vsi vidijo, da se more družba obnoviti le, ako se zajame ves človek, z vsemi njegovimi interesi in z vso njegovo dušo. Tudi vlade se morajo zavedati te nujnosti. Postave same ne zadostajo; duha je treba. Le pokristjanjen svet bo deležen miru in stalne sreče. Edina srečna politika je don Boskova »politika« očenasa. — Nadalje se je v cerkvi sv. Štefana zbrala nedorasla mladina in prelat Mörzinger ji je govoril o zaščitniku don Bosku. Papežev nuncij je podelil blagoslov.

Don Bosko ima v Avstriji in na Nemškem 26 zavodov s 721 salezijanci. Sestre Marije Pomolnice imajo 9 zavodov. Na jesen pridejo salezijanci tudi v Celovec.

Radiošonda mesto živih letalcev

Sovjetski učenjaki uporabljajo v zadnjem času za raziskovanje stratosfere takozvane radiošonde. Radiošonda je priprava posebne konstrukcije, ki jo dvignejo v stratosfero posebni baloni. Radiošonda poroča z radiem stanje toplote, pritiska, vlage, hitrost in smer vetra nad oblaki. Znamenja te priprave se lahko čujejo 100—120 km v okolico. Prvotno so se radiošonde mogle dvigniti samo 10—12 km. Zdaj se je ruskim učenjakom posrečilo spraviti radiošonde 21.850 m visoko. Radiošonde uporabljajo tudi za raziskovanje stratosfere v Arktiku. Nedavno so s parnika »Stalingrad«, ki je plul za čeljuskinji v zaliv Previdnosti, spustili radiošondo, ki se je dvignila 18.100 m. To je za Arktik rekord uspeh. Na ta način so dognali, da je tudi v ozračju nad Beringovim morjem v zgornjih delih temperatura višja. S pomočjo radiošonde si bo mogoče ustvariti povsem jasno sliko o sestavi atmosfere. Radiošonda je izum

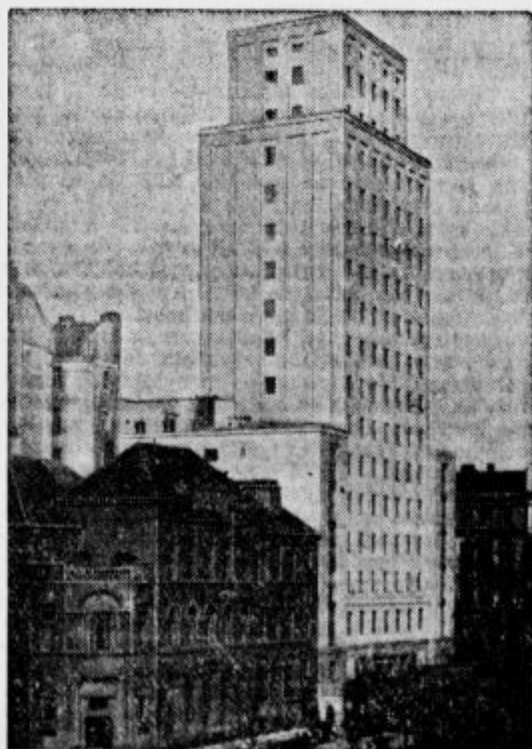
Potrebna je tudi pasja čistokrvnost

Hitlerjeva Nemčija se tako zavzema za pristno arijsko kri, da je kmetijsko ministrstvo naročilo ravnatelju berlinskega socialnega muzeja, prof. Hilzheimerju, naj ugotovi »pristno nemška« pasja plemena, ki so živel na nemškem ozemlju od najstarejše dobe. Prof. Hilzheimer je odredil razkopavanje na področju nekaterih starih nemških gradov in našel veliko število okostnjakov ter celo posušenih mumij. Zdaj je objavil poročilo o »zajamčeno nemški pasji rasi« ter poznejših tujih vplivih, ki so kvarili pristno domačo pasjo kri. Za plemene »pasje Arijece« so proglase dane doge, nekoč Bismarckova priljubljena pasma, in kratkodlaki foksterierji, ki so zdaj v modi. Na pasjem pokopališču iz II. stol. po Kr., blizu kraja Linau, je našel raziskovalec tudi velike ostanke jazbečarjev, ki so s tem povišani v čistokrvne arijce.

Nemčija brez natakarij

Narodna soc. strokovna zveza gostilniških uslužbencev je na vprašanje o umestnosti ženskega dela na tem področju odgovorila vladi, da mora živeti žena predvsem za dom in deco. Poklic natakarij nikakor ne odgovarja temu nazoru. Namesto natakarij bodo lahko nastavljeni milijoni brezposelnih moških. Zveza predlaga kot prvi ukrep, naj se zgodaj zapirajo podjetja z ženskim osebjem. Vlada bo kmalu predpisala, da morajo biti slične kavarnar in gostilne zaprte že ob 22. uri. Ta korak bo pomenil začetek konca nemških natakarij.

Ali ni ljubljanski?

To je prvi nebotičnik v Varšavi, ki ima 16 nadstropij in stoji na Napoleonovem trgu. Te dni se bodo stranke vselile. Našemu ljubljanskemu je tako podoben, da bi arhitekta lahko tožili zaradi kršenja avtorskega prava.

Gospodarstvo

Nemška razstava na velesejmu

Deževno vreme je, kakor vsem razstavljalcem, nagajalo tudi nemškemu oddelku, ki se nahaja v paviljonu »G«. Nemška industrija je nastopila prvič na ljubljanskem velesejmu v državni skupini pod enotnim vodstvom Državnega urada za gospodarska posojila (Auskunftsstelle der deutschen Wirtschaft), ki jo vodi dober poznavalec naših krajev inž. dr. Scheller. Urednik »Slovenec« je v daljšem govoru z njim izvedel, da je to še drugi poskus nemškega gospodarstva, da nastopa na inozemskih velesejnih. Prvič so organizirali letos skupno razstavo v Poznanju in sicer z zelo velikim uspehom, tako da ni bilo težko Državnemu uradu za gospodarska posojila pridobiti industrijo za udeležbo na ljubljanskem velesejmu. Od uspehov v Ljubljani bo tudi odvisno, če se bo nemška industrija udeleževala še nadaljnjih velesejmov in razstav v inozemstvu.

Nemški oddelki je organiziran tako, da takoj na mestu daje obširna pojasnila na vsa vprašanja interesentov, ki bi radi kupovali v Nemčiji, istočasno pa takoj poroča na interesirane naslove v Nemčiji, da morebitnemu kupcu postrežejo s podrobnimi pojasnili. Ni čuda, če je tako strumna organizacija vso občinstvo tako zadovoljila, da se vsak pohvali, kdor je prišel v stik z gospodi, ki sedijo v oddelku, ki je okrašen s zastavami s ključastim križem. Mnogo jih je, ki jih žene radovednost, da vidijo predstavnike nove Nemčije, in mnogo jih je, ki skušajo, nekoliko okorno, stegovati domneve, ker so nekje slikali, da je treba tako pozdravljati v novi Nemčiji.

Predstavniki nemškega oddelka so z dosedanjim uspehom zadovoljni. Informacijski urad ima veliko dela; radio oddelki, ki zastopa sam 15 velikih nemških firm, pa je razprodal vse blago, ki ga je pripeljal s seboj in dobil razveseljena naročila, tako da je prišel do spoznanja, da ima Nemčija pri nas dober trg za svoje radio aparate. Ni čuda, ko dobimo lahko radio aparate za polovično

ceno od onih, ki smo jih dozdaj kupovali. Manj zadovoljen je oddelki za avtomobile, ki je račun na večji uspeh. Taksa na avtomobile s trošarino na bencin je onemogočila uvoz inozemskih avtomobilov, tako da je silno malo odjemalcev. Pač pa imajo upanje, da bo tudi nemški avtomobil prišel v Jugoslavijo, kakor hitro odpadejo dozdajne prohibitive takse. Veliko pozornost vzbuja na razstavi MAN Miesel-avto, 6 cilindrski s 70 KS, za tritonsko težo ali za avtomobile s 27 osebami. Pri nas si ga je nabavilo avtobusno podjetje Okučani-Split, ki je z njim skrajno zadovoljno, saj je vporaba kuriva malenkostna v primeri z bencinskimi pogonom. Na 100 km se vporabi samo za 45 Din nafte. Isto podjetje je nabavilo še dva podobna voza za novo progo Banjaluka-Zagreb in je verjetno, da bodo pri sedanji dragini bencina segla po MAN Dieselavtomobil na nafto še mnoga druga slovenska avtobusna podjetja, ki se za razstavljeno voz tudi zelo zanimajo.

Po raznih drugih oddelkih je razstavilo še 21 firm, ki so s posli tudi zadovoljne, ker so pripeljano blago že razprodale in dobile tudi nekaj naročil.

Morda bi bil uspeh še večji, če bi nemški gostje ne bili naleteli na nepremagljive ovire na carini, kjer vsled nekih nesoglasij ležijo še danes propagandne tiskovine. Zanimivo bi bilo izvedeti, odkod nesoglasje v zakonu, da se tiskovine, ki prihajajo z železnice, ocarinijo, one pa, ki prihajajo s pošto, so carine proste. V interesu uspehov ljubljanskih velesejmov bo, da se do jesenskega velesejma ta zadeva razčisti in tujim gostom ustreže.

Prihod Nemcev v Ljubljano je z ozirom na novo trgovinsko pogodbo znak, da misli Nemčija resno na naš jugoslovanski trg, ki pa bo za nemško blago tembolj gostoluben, čim več svojega blaga bodo naši poljedelci, ki pridejo za Nemčijo v prvi vrsti v poštev, mogli prodati v nemški državi.

Težkoče avtobusnega prometa

V avtobusni promet je bilo vloženi 120 milj. kapitala, zaposluje pa 5000 ljudi in daje s tem kralja 25.000 osebam. Samo država dobi na davkih okoli 40 milj.

Dne 1. januarja letos je bilo v naši državi 299 avtobusnih linij z vloženo glavnicjo 122,2 milj. Din v 950 voz. Dolžina avtobusnih linij znaša 11.629 km (železniških pa 9344). Avtobusne linije spajajo 1759 krajev, železniške pa samo 1400. Od 11.629 km avtobusnih prog teče skupno z železnico samo 2329 km, t. j. 20%. Toda tudi na teh progah ni prav za prav konkurence: vozni red je čisto drugačen kot na železnici, avtobusni promet ima mnogo več postaj in 25-40% višje cene kot železnica. 1345 krajev je navezanih na avtobusni promet.

Zasluge vseh avtobusnih podjetij znaša po

statistiki g. Gračanina iz Novega Sada: dohodki od blaga letno 4,65 milj., od potniškega prometa 106,7, skupno 111,35 milj. Din. Splošna režijska znaša 9,23, drž. dajatve 64,7, banovinske 8,35, občinske 2,03 in razne takse 5,16 milj. Din. Skupno torej 172,5 milj. Din.

Z ozirom na novo takso 15% od avtoprometa preti popoln zastoj avtobusnega prometa. Dosej je ustavilo obratovanje že 30 linij. Računajo, da bo ustavilo obratovanje okoli 60% vseh podjetij. To pomeni za državo ogromen izpad dohodkov. Saj je imela leta 1930 država od avtobusnega prometa okoli 70 milj. Din davščin in dajatve, leta 1934 ozirom 1935 pa lahko računa samo z 20 milijoni Din.

Možnost za olajšanje položaja je dana s fin. zakonom.

nas še vedno pasivna v znesku 13,7 milj. Din, kar je pri sedanjem obsegu prometa veliko. Še bolj aktivna pa je naša trgovinska bilanca s holandsko Indijo (relativno seveda). Na podlagi kompenzacijskega načela bi se torej moral naš izvoz v Holandijo še dvigniti.

P. s. Tudi najnovejša statistika naše zunanje trgovine za prve tri mesece t. l. kaže, da se razmerje ni izpremenilo v našo korist. Kajti naš izvoz v Holandijo je znašal v tej dobi le 2,9 milj., izvoz v holandsko Indijo pa 0,05 milj. Din. Nasprotno pa smo uvozili iz Holandije za 13,3 milj., njenih proizvodov, iz holandske Indije pa za 1,03 milj. Din.

Borza

Ljubljana, 7. junija.

Denar

V današnjem prometu je ostal neizpremenjen le Curih, popustil je New York, narasli so pa tečaji vseh ostalih deviz. Omeniti je dvig Berlina, ki je deloma popravil svoj včerajšnji padec.

V zasebnem kliringu so tečaji tudi narasli. Avstrijski šiling je na ljubljanski in belgradski borzi narasel na 9,25, na zagrebški pa na 9,22. — Grški boni so notirali v Zagrebu 30,15—30,85, v Belgradu pa 30,65—31,35. — Angleški funt v Zagrebu in Belgradu 255,50. — Španska pezeta v Zagrebu 6,40.

Ljubljana. Amsterdam 2313,74—2325,10, Berlin 1289,03—1299,83, Bruselj 798,29—802,23, London 172,30—173,00, Curih 1108,35—1113,85, New York 3377,72—3405,98, Pariz 225,27—226,39, Praga 142,01 do 142,87, Trst 295,18—297,58.

Curih. Pariz 20,3175, London 15,57, New York 307,25, Bruselj 71,90, Milan 26,675, Madrid 42,10, Amsterdam 208,60, Berlin 116,75, Dunaj 73,13 (priv. 57,60), Stockholm 80,30, Oslo 78,25, Kopenhagen 69,55, Praga 12,82, Varšava 58,15, Atene 2,94, Carigrad 2,51, Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Tendence je postala prav čvrsta, kar se pozna posebno pri tečajih vojne škode, agrarjev in dolarških posojil, ki so bili deloma znatno višji kot včeraj. Promet je znaten in je znašal: vojna škoda 400 km. in 7% Bler. pos. 4000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 71 den., agrarji 37 d., vojna škoda 305—308, begl. obv. 54,50 den., 8% Bler. pos. 59 den., 7% Bler. pos. 54 den., 7% pos. Drž. hip. banke 60 den., Kranj. ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 70,50 den., agrarji 37,50—40, vojna škoda 306,50—308 (305, 308), 6, 7, in 8, 305—306, 9, 306,50—307,50, 6% begl. obv. 54—54,50, 8% Bler. pos. 59,50—61, 7% Bler. pos. 54,50—55 (54,50, 55), 7% pos. Drž. hip. banke 66,50 den. — Delnice: Priv. agr. banka 215 do 216 (215), Osj. sladk. tov. 150 bl., Union 50 d., Trboveljska 90 bl.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71—71,50,

Sport

Pripravljajmo se na olimpijado!

Največji praznik vsake sportne organizacije je in mora biti olimpijski dan. Kajti tedaj nastopajo vsi sportniki na najrazličnejših tekmah, da propagirajo olimpijsko idejo in da si zberejo potrebna sredstva za one svoje tovariše, ki bodo na olimpijskih igrah zastopali našo državo pred vsem svetom in tako reprezentirali naš sport pred najmerodajnejšim sportnim forumom, na olimpijskih igrah.

O važnosti našega zastopsiva na teh svetovnih igrah bi bilo popolnoma odveč govoriti. Sedaj moramo samo gledati, da bo naša reprezentanca močna in da nas bo tudi častno zastopala na berlinski olimpijadi. Mi vemo, da imamo material, s katerim bomo tudi nekaj dosegli, seveda le, če bomo imeli na razpolago potrebna sredstva.

Prihodnja olimpijada bo čez dve leti v Berlinu. To menda že večina našega ljudstva ve. In tudi to bo marsikdo vedel, da imamo tudi pri nas take sportnike, ki nas bi mogli častno zastopati, če jih bomo dobro pripravili. Priprave pa stanejo mnogo denarja in tega ravno primanjkuje našim idealnim sportnikom, ki se borijo ne samo za svojo, temveč v prvi vrsti za čast naroda in države. Zato je dolžnost celokupne naše javnosti, da podpre stremljenje naših vrlih sportnikov in jim na ta način omogoči sodelovanje na prihodnji olimpijadi.

V nedeljo se vrši po vsej kraljevini olimpijski dan, ki ima poleg propagandnega, predvsem ta namen, da se zberejo zadostna sredstva za našo ekspedicio za berlinsko olimpijado. Jasno, da tudi Slovenija ne sme zaostajati za ostalimi mesti v državi in to tembolj, ker bo dala najbrž večino naše državne reprezentance za prihodnje olimpijske igre. Mi imamo najboljšie smučarje, najboljšie lahkoatlete, najboljšie telovadce in še nekateri plavalci, sabljači, težkoatleti, kolesarji in še kak drug sportnik bo prišel zraven. Zato bi bila prav za prav največja dolžnost nas Slovencev, da za ta olimpijski fond kar največ žrtvuemo. Vemo, da so težki časi in da tare vse naše sloye težka gospodarska kriza, vendar upamo, da je pri nas še toliko uvidenih ljudi, ki bodo razumeli klic jugoslov. olimpijskega odbora in mu prisrčno pri pomoč. In če premislimo, da ne bo to prav za prav nobena žrtev, ker bo vsakdo za denar, ki ga bo izdal za vstopnico, tudi nekaj videl, potem ga ne bo med nami, ki se ne bi odzval vabilu.

Zatorej prosimo še enkrat vso našo javnost, da si ogleda nedeljske tekme lahkoatletov ob 10 dopoldne na sokolskem prostoru v Tivoliju in popoldne ob 14.30 dirke kolesarjev motociklistov, hazeno in nogomet na Hermesu, ob 47 pa na kopališču Ilirije sabljanje, plavanje in težko atletiko.

SK Ilirija : TKD Atena

V okviru prireditve olimpijskega dne se srečata tudi naša večna hazenska rivala, podsavezni prvak Ilirija in Atena. To srečanje bo nekaka repriza za prvenstvene tekme, ki je končala s pičlo zmago Ilirije. Oba kluba sta obvezana nastopiti v najmočnejših postavah. Tekma bo zato gotovo jako zanimiva in napeta, zlasti še, ker se igra samo dvakrat 15 minut, vsled česar bodo igralce lahko v izdatnejši meri razpolagale s svojimi fizič. močmi. Tekma se bo vršila na igrišču Hermes in se bo pričela ob 15.30. Ker je to po vsej priliki zadnje srečanje obeh družin pred jesenskim prvenstvenim tekmovaljem, priporočamo občinstvu, da si ogleda

to tekmo v mnogobrojem številu. Vodstvo tekme je poverjeno ss. Jurmanu.

Kolesarji za olimpijski dan

Ljubljanske kolesarje čakajo letos odgovorne naloge, saj se bo vršilo letos dirkališčno prvenstvo v Ljubljani, enako se še 17. junija vrši v Mariboru olimpijska dirka s posameznim startom ter se kolesarji na te prireditve skrbno pripravljajo.

Preteklo nedeljo smo imeli priliko videti napredek nekaterih vodilnih ljubljanskih kolesarjev pri odprtih dirki Hermes, za olimpijski dan pa je kolesarska podzveza v Ljubljani odredila obvezo nastop za vse prvorazredne vozače včlanjenih klubov ter bo imelo tako ljubljansko sportno občinstvo prvič priliko videti v najhiterši konkurenci vodilne vozače posameznih klubov.

Poleg revije vseh juniorjev (vozačev do 30. leta starosti), ki se bodo borili za ponosni naslov dirkališčne juniorskega prvaka, bodo posamezni klubi v dirki parov postavili svoja najboljša dirkališčna reprezentanta in bo ta točka gotovo ena najbolj zanimivih na programu, saj bo vsak par hotel priboriti prvenstvo svojemu klubu. V glavni dirki na 20 krogov bomo mogli opazovati tehnični napredek naših najboljših, saj bomo videli na startu dirkače Grabca, Močnika, Kačiča, Oblaka, Trobca, Abulnarja, Gregorčiča in vrsto njim enakovrednih, ki se bodo borili za dirko olimpijskega odbora. Dosedaj napetih navdušenost nam garantirajo, da bo ta dirka ena najzanimivejših, ker teče konkurenca v enem nastopu dolejš se nismo videli.

Agilna moto-sekcija ZSK Hermes bo postavila svoje najboljše motocikliste, da prvič na lastnem dirkališču pokažejo ljubljansko občinstvo svoj napredek. Tudi tukaj nam ime vozača Stariča garantira za krassen sportni užitek ter smo sigurni, da bo sleherni obiskovalec teh prireditve zadovoljen zapusti igrišče po končanem sporedu.

SK Ilirija. Hazenska sekcija. Radi nedeljskih lahkoatletskih in hazenskih nastopov v okviru olimpijskega dne se vrši nocoj ob 18 na starem igrišču sestanek vseh hazenskih in atletskih v svrhu dolgovitega nastopa. Istočasno je hazenski in lahkoatletski trening. Pri sestanku je treba vrniti vso opremo, ki je klubska last, katero imajo igralke še doma.

SK Ilirija. Lahkoatletska sekcija. Jutri ob 18 bo na starem igrišču plenarni sestanek sekciješkega članstva, na katerem se bodo dolocili tekmovalci za nastop v okviru olimpijskega dne, ki bo v nedeljo dopoldne na sokolskem telovadišču v Tivoliju. Istočasno vrnite klubsko opremo, v kolikor tega še niste napravili.

Olimpijski dan v Mariboru

Olimpijski fond

V Jugoslaviji so v vseh večjih mestih ustanovljeni Olimpijski odbori, katerih naloga je predvsem zbirati denarna sredstva za udeležbo naše države na XI. olimpijadi, ki se bo vršila v Berlinu leta 1936. — Iz nabranih sredstev se bo v prihodnjem letu nastavilo strokovne trenerje za razne panoge sporta, ki bodo po sili državi vršili specialne tečaje pri pripravi sportnikov za olimpijado. Kraljevini olimpijski odbor v Mariboru priredi v nedeljo, 10. junija Olimpijski dan, katerega čisti dobiček gre v Olimpijski fond.

Izvedejo se nastopi raznih sportnih panog: nogomet, kolesarenje, tenis, lahka atletika, težka atletika, kjer bodo nastopali najboljši sportniki Maribora ter pokazali občinstvu visoko stopnjo sporta v Mariboru. Dopoldne bodo sportniki po mestnih nileah nabirali prostovoljne prispevke za Olimpijski fond.

Težka atletika na olimpijskem dnevju

V nedeljo, 10. junija ob 20 bo v Zadrudni gospodarski banki, Aleksandrova 6, propagandni nastop najboljših tehtokletov Maribora. Sodelujejo odlični rojaki in bokserji SSK Maratona in SK Zeleničarja. Vsemu sportnemu občinstvu znana imena Pireher, Pišer, Gobeč, Strukelj, Kampič, Kramberger jamčijo za visok sportni užitek. Ker je čisti dobiček namenjen Olimpijskemu fondu, je sigurno, da bodo ljubitelji težke atletike z veseljem napolnili dvorano do zadnjega kotička.

bov, ki imajo lahkoatletske sekcije, dalje oni, ki niso še včlanjeni v sportnih klubih.

Nagrade v obliki priznanje dobijo prvi trije v vsaki disciplini, ako je število tekmovalcev večje od pet, odnosno prva dva, ako je to število manjše od pet.

Tekališče je iz ugakov in je dolgo 95 m brez zavojev. Tek 1000 m se vrši deloma na tekalnišču, deloma pa po nogometnem igrišču.

Tekmovalje se vrši po pravilih in pravilnikih JLJAZ. SK Ilirija.

Službene objave LHP

(iz seje upravnega odbora dne 6. junija)

Navzočni: prof. Jelenčič, Sturz, Balesar, Svetličeva, Ruplova, Kušar, major Jane, prof. Stepišnik, Jurman, Odošnik, Karba, Kermavner, dr. Adlešičeva, dr. Bradac. Verificirajo se finalne prvenstvene tekme: Ilirija—Ptuž, odigrane 31. maja in 3. junija z rezultati 13:0 (6:0) in 9:7 (3:3) za SK Ilirijo. SK Ilirija se proglasi za prvaka LHP za leto 1933-34. Za tekme v državnem prvenstvu sta se kvalificirali družini SK Ilirija in SK Ptuž. — SK Slaviji se sporoča, da bo njen spenzuz dvignjen takoj, čim bo poravnala Din 107,50 Brod. podzveze. Včlanjenje v Jugoslovansko žensko zvezo se odkloni. Zvezi se pošlje poseben dopis z obrazložitvijo stališča LHP. — TKD Atena se poziva, da ne mudoma predloži obračun prvenstvene tekme Atena—Ilirija, odigrane 13. maja. — Na znanje se vzame izstop Schnelgerjeve iz podzveznega upravnega odbora. — Čistajo se s pravico takojšnjega nastopa za TKD Atena atletinje: Knebelj Greta, Lenšček Vida, Dolenc Gabriella, Zagar Zalka. Za SK Ilirijo pa s pravico nastopa pri vseh tekmah 14. junija hazenska Schlamberger Stefanija.

Za olimpijski dan, 10. junija, se določa propagandna hazenska tekma Ilirija—Atena, ki se vrši ob 15.30 na igrišču ZSK Hermes. Ilirija in Atena se pozivata, da postavita za to tekmo najmočnejši, trenutno razpoložljivi družini. Garderoba za hazenskiše je v gostilni Belič, v neposredni bližini igrišča. Vse igralke morajo biti v garderobi najkasneje ob 15. Odstotnost ene ali druge družine se bo v smislu zveznih statistov ostro kaznovala.

Za dopoldanske lahkoatletske prireditve, ki se vršijo na letnem telovadišču Sokola, se določa tale program: teki 60 m, 200 m, štirikrat 100 m, skok v višino in daljavo, oboje z zaletom, ter met diska 1 kg in krogla 4 kg. V vsaki disciplini smeta startati samo po dve tekmovalki vsakega kluba, vsaka tekmovalka pa sme startati samo v dveh disciplinah. Ilirija in Atena se pozivata, da postavita na start samo najmočnejše tekmovalke. Prireditve prične točno ob 10. Tekmovalke morajo biti na prostoru Sokola ob 9.30. — Odhurniško službo vrši dopoldne g. Kušar, popoldne pa g. Sturz. Vodstvo dopoldanske tekme je poverjeno ss. Jurmanu. Sodniška taksa se pri popoldninskih tekmah ne uhranja.

U. o. je z obznanjem vzel na znanje akcije manjšine hazenskih klubov za sklenitev izredne skupščine JSZZ. U. o. je sklenil nasledovni na javnost poseben komunik v tej zadevi, istočasno pa pozvati vse klube v državi, da obhajajo to akcijo in da ne izročijo svojih polnomočij onim, ki so to akcijo pričeli. U. o. izreka sedanjim upravi zveze popolno zaupanje in ugotavlja, da doslej ni bilo še tako ekspeditive in delavne uprave, kakor je sedanjia. Za sestavo redakcije se določijo člani uprave: major Jane, Kušar in Balesar. — Izredna na glavna skupščina JSZZ se vrši 16. junija v Zagrebu. U. o. naproča vse klube, da mu izročijo svoje poverilice za to skupščino, v kolikor ne bi sami poslali delegatov na skupščino. — ASK Gorenje se naproča, da priredi 10. junija v korist olimpijskega fonda prija teljsko tekmo Gorenje—Enakost. Vodstvo tekme naj navedi klub enemu tamošnjih sovnikov, ki pa ne sme uhrati sodniške takse. V tekmi lahko nastopijo tudi neverificirane igralke.

SK Grafika. Drevi ob 20 v druzbenih prostorih (palača Grafika) sestanek vseh igralcev.

Stalost klub 31, Ljubljana. Pripravljalni odbor sporoča vsem prijateljem in članom odbora, da je g. minister dr. Andelinovič potrdil pravila, predložena od pripravljalskega odbora, in se bo zato vrši v najkrajšem času ustanovni občni zbor. Čitalce dnevnega sportno rubrike!

Nova posojila Narodne banke

Že dali časa opažamo v izkazih Narodne banke povečanje postavke posojil, toda le v malenkostni meri, enkrat narastejo lombardna posojila, drugič menična, med tem pa zopet skupna svota posojil v posameznih izkazih nekoliko pade. To politiko vodi Narodna banka že od marca meseca sem, kajti njena dosedanja neaktivnost v tem pogledu je vzbujala kritike gospodarskih krogov.

Sedaj pa čitamo v zagrebških listih menda uradni komunikacije pod naslovom »Nova eskontna posojila Narodne banke«. »Za gospodarske potrebe je začela Narodna banka odprejati nova eskontna posojila tverdkam, delniškim družbam in denarnim zavodom, ki ta posojila glede svojega poslovanja etvarno rabijo. Nova posojila se bodo odpreljala po imovinskem stanju, likvidnosti in sigurnosti posojiljemalca, ki jih morejo uporabiti izključno kot prometni kapital v čisto poslovne svrhe.«

S tem je postal problem kreditne politike Narodne banke aktuelen in baš sedaj bi bila prilika, da bi se postavilo vse poslovanje na nove temelje. V pretres bi bilo treba n. pr. vzeti vprašanje, ali Narodna banka še nadalje direktno kreditira gospodarstvo ali pa potom denarnih zavodov, kot to delajo druge emisijske banke. Drugo tako važno vprašanje je sistem kontingentiranja itd.

Uvoz žita v Holandijo

Iz Amsterdama poročajo, da je holandska žitna centrala obvestila javnost, da je s 1. junijem uvoz žita iz Poljske, Madjarske, Romunije, Bolgarije in Jugoslavije dovoljen le pod pogojem, da omenjene države odvzamejo v odgovarjajoči vrednosti holandske ali proizvođa holandskih kolonij. O tej nameri smo že poročali svoječasno, ko smo pisali, da namerava Holandija uvoz žita porabiti za kompenzacijski objekt in torej odredba ni prišla nepričakovano. — Pri izvozu žita v Holandijo je treba upoštevati, da gre v veliki meri tudi za prodaje žita na nemški in francoski račun, ker pridejo le na ta način upniki iz omenjenih držav do svojega denarja. Poleg tega pa je baš holandski trg v veliki meri tranzitni trg.

Vendar kaže statistika naše zunanje trgovine, da Holandija z ozirom na trgovinsko bilanco z našo državo ni bila upravičena od takih ukrepov. Po statistiki naše zunanje trgovine za 1932 in 1933 je bil razvoj naše trgovine z Holandijo naslednji (vse v milj. Din):

	Uvoz	Izvoz
iz Hol.	iz hol. Indije	v hol. Indijo
1932	36,4	12,2
1933	34,1	20,4

Te številke kažejo, da je v kljub dvigu izvoza v Holandijo naša trgovinska bilanca z Holandijo za

Naznanila

Ljubljana

1. **Koncert Akademskoga pevskega zbora v Ljubljani**, ki bo v nedeljo, 10. junija ob 16. uri, najdostopnejši koncert naše letošnje glasbene sezone. Akademski pevski zbor bo izvajal najplodnejše primere koroške in belokranjske narodne pesmi, živeče deloma v 15., 13. in celo v 10. stoletju. Akademski pevski zbor je postavil za ta koncert izredno ceno, da na ta način omogoči poset tudi onim slojem, ki sicer nimajo prilike udeleževati se koncertov.

2. **Druga operna produkcija operne kole druž. konservatorija v Ljubljani** bo v torek, 12. junija zvečer v dramskem gledališču s popolnoma novim sprejemom ter deloma novimi izvajalci. Opernim produkcijam bo sledila še dramska, ki bo v petek, 15. junija zvečer prav tako v drami.

3. **Tretji, zadnji nastop gojenecv kole Glasbene Matice** v letošnjem letu ima prav za prav dvodelen sprejem. Prvi del je posvečen klavirskim skladbam, dalje skladbi za čelo, nastopi pa tudi solist-baritonist. V drugem delu pa so ansambli nastopi mladinskega zbora in orkestra. V prvem delu nastopijo gojenec klavirja Ivančič Nedja, Puhar Majda, Levanič Eleonora, Komar Bojana, Zafred Vida in Koch Romana. Gojenec Tavačman Josip bo zaigral na čelu dve skladbi s spremljevanjem klavirja. Baritonist Dolničar Vladimir pa zapoje tri izvirne samospeve. Čelista spremlja na klavirju gdca. Šapla Božena, baritonista pa gdca. Hrašovec Silva. O drugem delu spregovorimo jutri. Nastop bo v ponedeljek, 11. junija v filharmonični dvorani, začetek točno ob 18.

4. **Društvo združenih zasebnih in trgovskih namestnikov Slovenije v Ljubljani** priredi ob lepem vremenu v nedeljo, 10. junija društveni izlet v Iški Vintgar. Odhod ob 8 izpred Mestnega doma. Pojavila daje in prijave sprejema Ivan Silvinč, Zadruga gospodarska banka. Vabljeni vsi člani, svoji in prijatelji našega društva. Kdor se namerava udeležiti izleta, se naproša, da se prijavi do 12 ure v soboto.

5. **Kino Kodeljevo**. Danes, jutri in v nedeljo ob 10.30 Harry Piel v filmu »Sled v snegu«. Kot dopolnilo poleg drugih filmov tudi »Smučke tekme v Planici«.

6. **Nočna služba imajo lekarnarje**: mr. Bahovec, Kongresni trg 12, mr. Ustar, Sv. Petra c. 78 in mr. Hočevar, Celovška cesta 34.

Maribor

7. **Konec krize**, vsaj delno, za četrta leta ali pa za en mesec, jamčijo naši poštarji s svojo »Dobrodelno tombolo«, ki bo v nedeljo, 10. junija popoldne na Trgu svobode. Čisti dobiček je namenjen izključno za podporo bolnim tovarišem in sirotam poštarjev. Prepričani smo, da nikdo ne bo odklonil naših prodajalcev tombolskih kart. Vzemljemo pobliža karti. Dobitki so na vpogled od petka naprej v garaži hotela Orel — Zemljiš — Grajski trg.

Drugi kraji

8. **Cerkveni shod v Petrovčah**. V nedeljo, 10. junija bo ob 10. uri maševal in pridigoval v Marijini cerkvi v Petrovčah prof. Lojze Pavlič in pojasnil pomen romanja k Mariji bistrški. Savinjsčani, pridite vsi v Petrovče!

Cerkveni vestnik

9. **Tridnevnik v cerkvi presv. Srca Jezusovega**. — Danes, na praznik presv. Srca Jezusovega, jutri in v nedeljo se vrši v imenovanju cerkvi slovenska tridnevna v čast presv. Srca Jezusovega. Danes in jutri je ob 5.30 zjutraj pridiga, nato danes slovesna, jutri sveta maša s blagoslovom, zvečer oba dneva ob pol 8 pridiga in slovesen blagoslov. Danes ob enem celodnevno šesčenje presv. Rešnjega Telesa, dopoldan av. maše do 11. V nedeljo je ob pol 8 zjutraj pridiga, nato slovesna sv. maša, popoldne ob 5 sklepna pridiga in slovesen blagoslov.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA (Začetek ob 20)

Petek, 8. junija: *Bratje Karamazovi*. Red B. Sobota, 9. junija: *Goljemanov*. Red A. Nedelja, 10. junija, ob 16: *Kulturna prireditel v Črni mizici*. Letno gledališče v Tivoliju. Izven. Cene znižane.

OPERA (Začetek ob 20)

Petek, 8. junija: *Katja Kabanova*. Red Cetrtek. Sobota, 9. junija: *Poljska kri*. Izven. Globoko znižane cene od 5 do 20 Din. Nedelja, 10. junija: *Trubadur*. Gostujeta Zinka Kunc in Pavel Marion Vlahovič. Izven.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 8. junija: 11.00 Solska ura: Potovanje s kolesom do Celovca (Poročilo) 12.15 Ploščo 12.45 Poročilo 13.00 Čas, ploščo 13.00 Radio orkester 13.30 Izleti za nedeljo (društvo Krka), govori podžupan prof. Jare: Dolenjska in turizem 13.00 Francoščina (prof. Prezelj) 13.30 Osnovni problem socialne politike (dr. Badj) 20.00 Vokalni koncert ge. Silvec, vmea citre solo Podbevšek 22.00 Čas, poročila, prenos s velesejma (ob 21.00) 22.15 Prenos s velesejma.

Drugi programi:

PETEK, 8. junija: *Belgrad*: 19.10 Romunska ura 20.00 Zagreb — *Zagreb*: 19.00 Belgrad 20.00 Ob obletnici smrti Domjanica 21.00 Zagrebški kvartet igra kom. gl. — *Dunaj*: 17.40 Glasbene pesmi 19.10 Glasba. Johanna Strassera 20.30 Stobri družbe (Ibsen) — *Budimpešta*: 17.30 Vok. konc. 18.40 Sal. gl. 20 Hardy Janos, opera, Kodaly — *Milan-Trst*: 20.45 Simf. konc. — *Rim*: 20.45 Bizetov koncert 21.40 Trud, veseloigra — *Praga*: 19.30 6. Beethovnova simf. (pastoralna) 20.30 Iz zgodovine gledališča — *Mor. Ostrova in Bratislava*: 19.30 Janufa, opera, Jan.ček — *Varšava*: 19.15 Zbor 20.22 Ork. in klav. koncert — *Vsa Nemčija*: 20.15 Proslava 90 letnice Carla Hagenbecka iz Berlina.

Rekordna vožnja

»Naročil sem strežniku, naj postavi v vašo sobico mrzlega mesa.«

»Dobro,« je odvrnil Davis malo razdražen, vendar ganjen po tej zvestobi.

Davis, čegar pažnja je bila za hip odvrnjena, je znova nepremično obstal. Herwick, ki ni trenil z očesom, je pogreznil roke v žepe, izvelkel mošnjo in pipo in hipce nato je zaigral rožnat odsev na njegovem obrazu.

Sledila je dolgotrajna tišina, ko se je vsakdo teh mož potopil v svoje misli, ne da bi prenehel strmeti v meglo. Ostali so samo strešljaji trupa, rahlo stokanje krmila in njihova radost, da so močni in sredi velike pustolovščine.

Megla jim je prihajala naproti, pošastna, z blazno naglico. Mislili so na to, da bitja spe, da druga strahoma bede, poslušajo tuljenje sirene, ki je protinaravno trgala ure, in da vsi iskreno zapajo vanje. Ko so se ozrli na sever, so občutili strahotno grožnjo ledenih gor; na jugu je bil izhod.

Potem so se stvari godile tako, kakor je Herwick povedal Simonu.

V temi, med meglenimi krpami je bilo nekaj gostejšega, tako oblikovanega, ko da se je megla izkristalizirala na enem mestu. Mislilo bi se, da se približuje prikazen, ali za čuječega mornarja ni prikazni. Herwick in Davis sta obenem dvignila k očem kukalo in v steklu se je telo povečalo, obrisi so se natančneje razločili.

»Ledena gora, točno pred nami!« Na pramcu stražarji mornar ni mogel opaziti gore, ker je bil prenikzo postavljen.

»Nazaj!« je vpil Herwick.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; šenitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlin vrtica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Trgov. pomočnika

popolnoma izvežbanega v mešani trgovini in semeni, ki ima tudi veselje za skladišče, sprejme trdka M. Berdaja, Maribor. (b)

Prodajalka

pridna, poštena, zanesljiva, ki bi bila vajena tudi v gostilni in morda še malo šivanja, se sprejme v službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod 6473. (b)

Potnike

za prodajo pristne slivovke, sprejme Pačnik, Laško. (b)

Vajenci

Vajenca

poštenega in krepkega, za pekarsko obrt — sprejme parna pekarna Lavtarij v Kranjski gori. (v)

Vajenca (vajenko)

za trgovino mešan. blaga takoj sprejem. — Franc Kramžar, Šmartno, Slovenjgradec. (v)

Denar

Hranilne knjižice

Mestne hranilnice ljubljanske kupimo. Ponudbe upravi »Slov.« pod »100 tisoč« št. 6432. (d)

Vlogo

članic Zadruga zveze 40—60.000 Din — kupim. Plačam v rednih mesečnih obrokih po 1000 Din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 6487. (d)

Stanovanja

Solnčna soba

prazna ali novopremljena, se odda julija za cerkvijo sv. Jožefa. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6486. (c)

Razno

V Logarsko dolino

vozi razgledni autobus prihodnje nedelje. — Trafika Praprotnik, nasproti pošte. (r)

Auto-motor

Ford in Chevrolet

rabljena, koleasa s pneumatiko, poceni naprodaj. A. Gorec, d. z o. z., Tyrševa 1. (f)

Kupimo

300 metrov tračnic

s štirimi vozički (hunti) kupim. Vozički z železno konstrukcijo. — Naslov: Uprava graščine Blagovna, Sv. Jurij ob juž. žel. k

Obrt

Lepo glavico

in trpežno frizuro imate, če Vam napravijo v salonu Kosec, Prisojna ulica, poleg postaje električne železnice, trajno ondulacijo. (t)

ŽIMA

za žimnice in drugo mehko opremo mora biti obdelana s specijalnimi stroji. Tako obdelana žima odgovarja vsem higijenskim zahtevam, ni mastna, ker je dobro prekuhana, je brez duha ter onemogoča molje in drugo golazen. Največjo izbiro tovrstne žime Vam nudi po najnižjih cenah samo trdka

J. KNIFIC tovarna

za žimo

Na ljubljanskem velesejmu paviljon F

Okrevališče „Jadran“-Rab

Lepa sončna lega ob morski obali. Plaža. V bližini pristanišča. — Ugoden odpočitek. — Rekonvalescentom priporočljivo vsled stalnega zdravniškega nadzorstva. — Lepo opremljene, čiste in zračne sobe. Prvovrstna kuhinja, hrana dobra in obilna, servirana petkrat dnevno, postrežba vzorna. — Popolna oskrba. Din 65.— dnevno. — Informacije pri Upravi okrevališča „Jadran“ na Rabu.

Lesna industrija „JAVOR“ v Logatcu

razprodaja

ZALOGO POHIŠTVA

tudi na vložne knjižice

v Ljubljani, na Masarykovi cesti št. 12

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nadvse ljubljena žena, mati, stara mati, tača, sestra, svakinja in teta, gospa

Dožef Špan roj. Šmič

po dolgotrajni bolezni pogosto previdena s tolažili sv. vere, v 66. letu starosti, danes mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto dne 9. t. m. ob 10. uri dopolne na farno pokopališče.

Drago rajnico priporočamo v molitev in blag spomin! Planina pri Sevnici dne 6. junija 1934.

ZALUJOČI OSTALI.

Oprava

dobro ohranjena, za manufakturo, galanterijo in konfekcijo, ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 6488. (l)

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Hruške

sveže, debele, kg 4.25 Din, košarice 35 do 40 kg — razpošilja brzovozno franko vsaka železniška postaja. G. Drechsler, Tuzla.

GREŠITE MNOGO
»ako ne čitate redno SLOVENCA«

Zakaj si je bogat človek izbral to dekle za ženo

Strojepiska pripoveduje svoj roman

Gospe B... se je nedavno poročila s snom nekega zelo bogatega industrijca. V razgovoru je dejala: »Vprašujete me, zakaj si je moj mož baš mene izbral. Bilo je takole. Nameščena sem bila kot strojepiska v uradu njegovega očeta. Nisem si mogla privoščiti razkošnih oblik, kakor vse druge mladenke, s katerimi se je on družil, vedno pa sem posvečala veliko pažnjo svoji polti. Moj mož mi je sam priznal, da je v prvi vrsti zbudila njegovo pozornost moja čudovito lepa polt. Uporabljam vedno hranilo za kožo Tokalon, belo po dnevi, rožnato pa za noč. Res je čudovito, kakšno izpremembo napravijo ti preparati pri vsaki osebi že v nekaj dneh. Nikdar nečem uporabljati kake druge kreme.«

Krema Tokalon, hranilo za kožo, bele barve (ne mastna) vsebuje čisto oljčno olje in svežo smetano. Te sestavine prodoro globoko v znojnice in odstranjujejo vso nesnago, do katere nikdar ne more niti mile, niti voda. Zaječalci, razširjene znojnice in vsi nedostaki polti naglo izginejo. Koža postane sveža, svetla in gladka.

Da se rešite gub, uporabljajte kremo Tokalon, hranilo za kožo s Biocelom (rožnate barve) — presenetljivim izumom dr. Stejskala, profesorja dunajskega vseučilišča.

BREZPLAČNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5.— v poštinih znamkah za poštino, omot in druge stroške na naslov: Hinko Mayer in drug, Odio 10-R, Zagreb, Praška ul. 6.

Oglas

Na dan 14. jula 1934 godine održaće se u 11 časova prva usmena direktna pogodba za nabavku 450.000 kg portland cementa u kancelariji reziške komisije Ministarstva Vojске i Mornarice određene sa Str. Pov. I. S. Br. 562-34, u zgradi Komande Dravske Diviziske Oblasti u Ljubljani.

Uslovi se mogu videti kod Referenta Inženjerije komande Dravske Diviziske Oblasti u koncelarisko vreme.

Kaucija se polaže na kasi Poštanske Štedionice u Ljubljani najdalje do 10 časova na dan zaključenja pogodbe, i to:

naši državljani 20.000 dinara
a strani državljani 40.000 dinara.

Iz kancelarije reziške komisije br. 56-34.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoluba« in »Bogoluba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne
Telefonska številka 3030.

kraju. Ušli so strju in orjaški parnik, čigar gorjenji deli so se dvigali nad njimi, krasni kakor grad, navidez niso trpeli radi trčenja. Ladja je bila negibna in samo ta negibnost je bila protinaravna.

»Holmes,« je kričal Haynes, »vzemite mornarja s seboj in nemudoma pregledajte vodno posodo št. 1, nato me poiščite! Drugi mi sledite!«

Haynes se je bil tako naglo spustil doli in zbral mornarje, da so bili na pramcu, ko je zvonil oddajalec povelji, ki ga je Davis naravnal na »Stopp«. Ledena gora, ploveča proti jugu, ni bila več kot sto metrov oddaljena od ladje. Gledali so jo, kako se je brezšumno poglabila ter izgubila v meglo in njihove oči so se obrnile proti severu, da pogledajo proti severu, če jim ne grozi nova nevarnost.

Ničesar ni bilo na severu, ničesar na jugu razen obrisov ledene gore, ki so postajali vsak hip bolj medli, in belkaste megle trpkega okusa. Visoki črni valovi so dvigali ladjo in se drobili ob nji v male iskrece se kaplje, podobne šampanjcu. Nagnili so se preko ograje, a niso mogli opaziti trupa, ki se je ožal proti vodni gladini.

»Pleteni konopec in luč za nevihte!«

V hipu so našli oboje. Nikoli bi se ne mislilo, da si bo Haynes, ki je kakor senca begal po hodnikih, dal privezati pleteno vrvo pod rame in se spustiti ob trupu ladje navzdol. In to ob valovitem morju, da si ogleda poškodbo broda. Pa je le storil tako.

Kot bi mignil, se je znebil plašča in privezali so mu vrvo okrog života.

»Kaj takega gotovo še ni bilo in ne storil bi tega, ko bi zahtevali. Zagotavljam vam, Haynes ni bilo prepoznati,« je pozneje pripovedoval podmojster. »Ni vam dal časa, da bi ziniti besedico.«